Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 210 (13.472).
15 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Томдида йиғилиш

БУХОРО, 14 сентябрь. (ЎзТАГ). Томди районы марказида партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди.

Район партия комитетининг биринчи секретари С. Пирмамов район экономикасининг ривожланиши тўғрисида ахборот берди. «Томди» совхози ва Ленин номли колхоз раҳбарлари чорвачиликдаги ишнинг аҳволи тўғрисида ахборот бердилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов йиғилишда нутқ сўзлади. У Томди районида [illegible] ҳақида, [illegible] Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети кўраётган чоралар тўғрисида гапириб берди. Ш. Р. Рашидов ўз нутқининг кўп қисмини уй-жой бинолари ва маданий оқартув объектларини қуриш масалаларига, чорвачиликни, айниқса қоракўлчиликни янада юксалтириш соҳасида биринчи галдаги вазифаларга бағишлади. [illegible]

Район партия-хўжалик активи йиғилишида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев қатнашдилар.

ИШ МИНУТИНИНГ ҚАДРИ

ПРАВДА

Биз яшаб турган уй, биз ишлаб турган завод, болаларимиз эрталаб шошилиб бораётган мактаб — мана шуларнинг ҳаммаси инсон меҳнати билан бунёд келтирилган. Жамиятнинг яшаши ва ривожланиши учун зарур бўлган ишлаб чиқариш воситалари ва истеъмол буюмларини [illegible] ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини [illegible] В. И. Ленин [illegible] деб кўрсатиб ўтган эди. [illegible] совет кишилари фаровонлигининг ўстириш суръатлари ҳам ҳар биримизнинг нечоғлик самарали ишлашимизга бевосита боғлиқ.

[illegible] халқ хўжалигини ривожлантиришнинг КПСС XXIII съезди белгилаб берган улуғвор планлари амалга оширилаётган ҳозирги вақтда ҳам халқимиз мана шу интилиш билан яшамоқда.

Миллион-миллион меҳнаткашлар Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб беш йиллик биринчи йили планини муваффақиятли бажариш учун, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтардилар. Бунга Москва ва Ленинграддаги энг катта корхоналарнинг коллективлари ўртасидаги мусобақа ёрқин мисол бўла олади. Бу тўғрида «Правда»нинг кечаги сонида ҳикоя қилиб берилди. Авж олиб кетган оммавий ватанпарварлик ҳаракатининг моҳияти ва мақсади — ҳамма резервларни ишга солишдир.

Беш йилликка хизмат қилдирилиши лозим бўлган кўпгина ишлаб чиқариш резервлари орасида иш кунидан рационал фойдаланиш энг катта ва муҳим резервларнинг биридир. Бу вазифа йилдан-йилга тобора кўпроқ актуаллик касб қилмоқда. Корхоналаримиз техника билан нечоғлиқ кўп таъминланган сари иш вақтининг ҳар бир минути шу қадар кўп ҳажмдор ва қимматли бўлиб қолмоқда, бекор туришлар натижасида келаётган зарарлар шу қадар сезиларли бўлиб қолмоқда.

Ҳозирги кунда мамлакатимизда ҳар бир минутда 180 тоннадан кўп пўлат, бир миллион киловатт-соатдан кўпроқ электр энергия, 70 тонна минерал ўғит, бир минг жуфтга яқин пойафзал ишлаб чиқарилмоқда. Қилинган ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, агар ҳар бир ишчи ўз сменасида атиги бир минут вақтини бекор ўтказса, бутун мамлакат миқёсида бир йил ичида бунинг натижасида бир неча ўн миллион сўмлик зарар кўрган бўламиз. Шу маблағларга ўн мингдан кўпроқ квартира қуриш мумкин. Бир минутнинг қадр-қиймати мана шундай!

Бироқ ҳамма жойда ҳам вақтни муносиб равишда қадрлаш ҳали ўрганиб олинмаганлигини фактлар кўрсатиб турибди. Яқинда «Советская Татария» газетасида қуйидаги рақамлар босилиб чиқди. Ҳозирги вақтда Татаристон нефть конларидан ҳар минутда 150 тоннадан кўпроқ нефть олинмоқда. Аммо йилнинг биринчи ярмида «Татбурнефть» трестининг бригадалари ташкилий тартибсизликлар натижасида рўй берган бекор туриб қолишлар сабабли қарийб ўн минг соат вақтни — олти юз минг иш минутини бой берганлар!

СССР Марказий статистика бошқармаси тўплаган маълумотларни ҳам кўрсатиб ўтайлик. Марказий статистика бошқармаси томонидан икки минг саноат корхонасида ўтказилган текширишлар фақат бир куннинг ўзида уч сменада 254 минг одамнинг бир соатда қиладиган ишига тенг келарли иш вақти нобуд бўлганлигини кўрсатди. Башарти, 36 мингдан кўпроқ кишининг бутун бир кун вақтни ишламай ўтказганида шу қадар кўп вақт беҳуда ўтган бўлур эди! Бундай жуда катта нобудгарчиликларнинг асосий сабаби шуки ишлаб чиқаришни ташкил этишда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Бекор туришларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи хом ашё, материаллар ёки ярим фабрикатлар керак бўлиб қолган пайтда ишчига топиб берилмаганлиги натижасида содир бўлмоқда. Бекор туриб қолишларнинг тахминан олтидан бир қисми ускуналарнинг тузатиб қўйилмаганлиги сабабли содир бўлмоқда — одамлар навбатдаги ремонт, созлаш ишлари битмаслигини кутиб, бекор туриб қолмоқдалар. Бекор туриб қолишларга сабаб бўлаётган бошқа ташкилий-технологик нуқсонлар ҳам бор.

Хўш, иш вақтининг нобуд бўлишига олиб келадиган ҳамма йўқотишларни бартараф этиш мумкинми? [illegible] Бу тўғрида аввало, корхоналарнинг раҳбарлари, инженерлик [illegible] [illegible]

[illegible] иш вақтини тиғизлашга имкон берадиган, турмуш синовидан ўтган кўпгина йўллар бор. Ишлаб чиқаришни оператив планлаштиришнинг Новочеркасск методини жорий қилиш иш жойларига хизмат кўрсатишни анча яхшилаш имкониятини беради. Бутун кун давомида бир-бирига туташиб кетадиган бригадалар тузиб, бир сменанинг меҳнат эстафетасини ишни тўхтатмай туриб иккинчи сменага топширишни ташкил этиш бекор туриб қолишларни, тайёргарлик ишларига сарф бўладиган вақтни қисқартиради. Кўмакчи участкалар фаолиятини такомиллаштиришнинг, улар учун энг рационал графиклар белгилаб беришнинг, завод ички транспортидан фойдаланиш учун оптимал схемалар тузиб беришнинг аҳамияти жуда катта.

Ҳар бир корхонада меҳнат унумдорлиги ҳар бир участканинг, ҳар бир цехнинг нечоғли бир маромда ишлашига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ишлаб чиқаришнинг бир маромда бориши эса материал-техника таъминотининг даражасига бевосита боғлиқ. Кўп жиҳатдан бу иш корхоналар, бош бошқармалар, министрликлардаги таъминот бўлимларининг пухта ва аниқ ишлашига боғлиқ.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш иш вақтининг нобуд бўлишини тугатувчи жуда муҳим шартдир. Мутлақо равшандирки, ишлаб чиқариш ҳатто энг яхши ташкил қилинган тақдирда ҳам агар киши ишга ҳеч бир асоссиз кечикиб келса, ёки бутунлай келмай қолса, бунинг натижасида ишлаб чиқаришга зарар етиши турган гап. Партия ташкилотлари халқ бахт-саодати учун, бинобарин, ўз бахт-саодати учун ҳам ҳалол ва виждонан меҳнат қилиш ҳар бир кишининг энг биринчи граждандлик бурчи эканлигини, бу бурчни бажариш учун юксак масъулият ҳиссини одамларга қунт билан сингдиришлари лозим. Шу билан бирга ҳар бир коллектив ишлаб чиқаришда интизом ва тартиб ҳар қандай бузилганлиги учун буни бузган кишилардан қаттиқ жавобгарлик талаб қилиши лозим.

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси жорий қилиниши билан одамларнинг ўз меҳнатлари натижаларидан, бинобарин, эса меҳнат унумдорлигини ўстиришдан моддий манфаатдорликлари оша беради. Лекин бундан ускуналарнинг бекор туриб қолиши, иш вақтининг нобуд бўлиши энди ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади, деган маъно келиб чиқмайди. Иқтисодий ислоҳот амалга оширилиб бўлган корхоналарда ҳам, бу ислоҳотни ўтказишга тайёргарлик кўрилаётган корхоналарда ҳам партия ташкилотлари муайян мақсадни кўзлаб, ҳатто тарбиявий ва ташкилотчилик ишларини олиб боришлари лозим.

Партия комитетлари, бошланғич ташкилотлар, партия группалари иш вақтидан яхшироқ фойдаланиш масаласига ҳамиша диққат ва эътибор бериб туришлари, хўжалик раҳбарларига талабчанликни оширишлари лозим. Беш йиллик резервлари қандай қилиб ишга солинаётганлигини партия ва касаба союз йиғилишларида атрофлича муҳокама қилиш керак. Бу соҳада халқ контроли учун, матбуотимиз, радио, телевидение учун иш майдони кенг очилмоқда.

Иш вақтининг ҳар бир минутидан мамлакат бахт-саодати йўлида, халқ бахт-саодати йўлида юксак даражада унумли меҳнат қилиш учун тўлиқ фойдаланиш лозим!

(1966 йил 14 сентябрдаги бош мақола).

Янгийўл районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг илғор теримчиси Норхон Умарова кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, бу йил мавсумда 12 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олди. У ҳозир ҳар куни хирмонга 170-180 килограммдан пахта териб тўкяпти. Суратда: Н. Умарова.

А. Тўраев фотоси.

МАШИНАНИНГ ҚУДРАТИ

ЖАРҚЎРҒОН, 14 сентябрь. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Механизацияга таяниб иш кўраётган «Қизил Октябрь» колхозининг Мингзиё Раҳимов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси аъзолари давлатга пахта сотиш йиллик планини беш иш кунида ошириб бажардилар. 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозирнинг ўзидаёқ 25,5 центнердан пахта териб олинди ва давлатга пландаги 132,5 ўрнига 141 тонна «оқ олтин» сотилди. План нуқул машина терими ҳисобига бажарилди.

Бригада аъзолари даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, давлатга пландан ташқари яна 100 тонна пахта сотиш ҳақида сўз бердилар.

Шунингдек, «Москва» колхозининг Эргаш Ҳасанов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси аъзолари ҳам 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта териб олиб, йиллик планни етти иш кунида ошириб адо этдилар. Бригадир Эргаш Ҳасановнинг ўзи «ХТ-1,2» маркали агрегатда 58 тонна пахта терди. Мавсумда 200 тонна пахта териш мажбуриятини олган илғор механик-ҳайдовчи Т. Холмўминовнинг ҳозиргача терган пахтаси 50 тоннадан ошиб кетди.

Бригада аъзолари ҳар гектар ердан давлатга яна 15 центнердан пахта сотишга аҳд қилдилар.

А. ХАЛИЛОВ.

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР БУХОРОДА

НАВОИЙ, 14 сентябрь. (ЎзТАГ). Болгария маданияти декадаси қатнашчилари бугун эрталаб Самарқанддан Бухоро воҳасига йўл олдилар. Болгариялик дўстлар йўлида кўпгина самимий учрашувлар бўлиб ўтди.

Нарпай районидаги Карл Маркс номли колхозда колхозчилар билан бирга меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев ўртоқлар ҳам кутиб олдилар.

Колхоз боғида болгар қўшиқлари ва рақс куйлари янгради.

Машиналар яна йўлга тушди. Олдинда Навоий шаҳри турибди. Меҳмонлар бир вақтлар бўш ётган даштда республиканинг сўнгги беш йил ичида вужудга келган ана шу йирик саноат марказининг ажойиб манзарасига ҳайратда қолиб назар ташлайдилар.

Навоий ГРЭСи территориясида шаҳар меҳнаткашларининг кўп киши қатнашган митинги бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари меҳмонларни Болгария адабиёти декадасининг муваффақиятли ўтаётганлиги билан қутладилар, болгар халқига энг яхши истаклар билдиришни илтимос қилдилар. Болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева тўлқинлантирувчи нутқ сўзлади.

Декада қатнашчилари Навоий шаҳридан Бухорога жўнаб кетдилар.

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 14 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	107,17
Сирдарё	84,98
Сурхондарё	70,44
Қашқадарё	63,80
Самарқанд	63,67
Қорақалпоғистон АССР	60,85
Бухоро	58,39
Фарғона	56,88
Андижон	45,64
Хоразм	42,36
Республика бўйича	71,10

МАРРА—10 МИНГ ТОННА

Май ойида ҳаво совуб кетиб, ғўза ривожланишдан қолгани бизга қимматга тушди. Шу туфайли 3900 гектар майдондаги экинни бултургидан бир марта ортиқ комплекс парвариш қилдик. Шундай қилиб, мажбуриятга яраша ҳосил тўплашга муваффақ бўлсак-да, кўсакларнинг очилиши ўтган йилгидан бир ҳафта кечикди. 1965 йилда ҳар гектар ердан 20 центнердан ҳосил кўтарган бригадалар бу йил 30 центнерни кўзлашяпти.

Бултур сентябрнинг биринчи ўн кунлигида давлатга йиллик планнинг 20 проценти миқдорида пахта топширгандик. Бу йил унинг ярмича пахта сотдик. Эндиги вазифа — суръатни кун сайин оширишдан иборат. Шу мақсадда сентябрь ойи ичида бу йилги кечикишнинг ўрнини қоплаш тадбирларини кўраётирмиз. Бунинг учун, даставвал, машина теримига зўр берамиз. Августнинг охиридаёқ дефолиацияга киришган эдик. «Париж коммунаси» ва Энгельс номли бўлимларда 6 сентябрда дастлабки агрегатлар теримга тушди. Абдушукур Умаров бошлиқ комплекс механизациялашган бригада ерида Қурбон Кенжаев, Ҳоким Хўжамуродов, Ўринбой Қуроновлар машина теримини бошлаб бердилар. Шу кеча-кундузда далада 30 дан ортиқ терим машинаси ишлаяпти. 15 сентябргача 2000 гектар майдондаги ғўза дефолиациядан чиқади. Эрта-индин эса совхоздаги ҳамма 61 машина бункеридан пахта тўкила бошланади.

Терим суръатини тезлаштириш, йиғим-терим мавсуми муддатини қисқартириш мақсадида бу йил 15 та пахта териш машинаси ва «ПХ-1,2» маркали 9 та подборщик сотиб олдик. **Механизаторларимиз машиналар бункеридан 4 минг тонна пахта тўкиш мажбуриятини олишди.** Бу, план бўйича давлатга сотадиган пахтамизнинг қарийб 55 процентини ташкил этади. Умуман **совхоз пахтакорлари бу йил планга қўшимча 2400 тонна пахта топшириб, ялпи ҳосилни 10 минг тоннадан ошириб юбориш мажбуриятини олишди.**

Теримни тезлаштириш, суръатни ошириш мақсадида пахтасини қўлда териш мўлжалланган майдонлардан 500 гектарини қўшимча дефолиация қиламиз. Бунга етарли дефолиантимиз бор. Шу йўл билан пахтанинг очилишини тезлаштирмасак, бултурги суръатга эриша олмайдиганга ўхшаймиз. Ўтган йили ҳар куни давлатга ўртача йиллик планнинг 3 проценти миқдорида пахта сотиб, бир ойдан сал ортиқ вақт ичида планни бажарган эдик. Бу йил ҳам октябрнинг биринчи ҳафтаси ичида йиллик планни бажариш режасини тузиб қўйдик. Ҳозирнинг ўзидаёк далаларимизда 2500 теримчи пахта теряпти.

Бу йил ишимизга бир янгилик киритдик. Механизаторлар бошлиқ 12 та комплекс механизациялашган бригада ташкил этдик. Бу, биринчидан, ҳосилдорликнинг кўтарилишига ва, иккинчидан, теримнинг қисқа муддатда тугалланишига имкон беради. Бунда бригадирнинг механизатор бўлиши катта аҳамиятга эга. Чунки бригадир механизатор бўлса, у ғўза парвариши даврида ҳамма қатордан бир-бир ўтади, барча ғўзани назардан ўтказади. Ягона бўлмай қолган жойни ҳам, яхши сув ичмаган, таги яхши юмшатилмаган ғўзаларни ҳам кўради. Сифатсиз ишни вақтида тўғрилатади. Бирон камчилик унинг кўзидан қочиб қутилмайди. Шунинг учун ҳам бу йил ана шу 12 бригаданинг ҳаммасида юқори ҳосил етиштирилди. Толибжон Мадраҳимов ва Қурбон Кенжаев бошлиқ бригадалар коллективи гектаридан 40 центнердан, қолган 10 та бригада деҳқонлари эса 35 центнердан пахта бериш мажбуриятини олишган. Улар бирин-кетин теримга тушишмоқда. Планни 10-15 иш кунида бажарамиз дейишмоқда.

Механизатор бошлиқ комплекс механизациялашган бригаданинг ана шу афзалликларини ҳисобга олиб, келгуси йилда совхоздаги бригадаларнинг ярмини шу тартибда ишлашга кўчирмоқчимиз. Бу, совхозни комплекс механизациялашган хўжаликка айлантириш йўлида қўйилган яна бир дадил қадам бўлади.

Н. АҲМЕДОВ,
Фарғона область, Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхози директори.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул

Республика журналистлар союзи правлениеси президиумининг Ўзбекистон Журналистлари учинчи съездида сайланган янги состави 14 сентябрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. Қабулга республика ва область газеталарининг редакторлари, область радиоэшиттириш ва телевидение комитетларининг раислари, журналларнинг редакторлари таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов янги беш йилликда республиканинг вазифалари тўғрисида ва шу муносабат билан Ўзбекистон матбуоти, радио ва телевидениеси олдида турган энг зарур проблемалар ҳақида қабул маросимига таклиф қилинганларга гапириб берди. (ЎзТАГ).

ЧАНОҚЛАР ЖИЛВАСИ

Иқбол уйқудан кўзини очганида тонг энди ғира-шира ёриша бошлаган эди. У, ирғиб ўрнидан турди. Атрофга қаради, — онаси, укалари ширин уйқуда. Иқболни эса пахтазор, унга интизор бўлиб турган чаноқлардаги дурдоналар чорларди.

Қўш этагини қўлтиқлаган қиз пайкал бошида бир неча дақиқа туриб қолди. Қани энди шу топда у дилида туғён ураётган, пахта меҳри, жонажон дала манзараси кўнглида жўштираётган ҳиссиётларни қалбини қитиқлаётган тонгги меҳнат завқини қўшиқ қилиб баралла куйлаёлса. Осуда тонг, мусаффо ҳаво, яшил ғўзалар бошдан-оёқ маржондек тақиб олган олмадек-олмадек кўсаклар, эндигина лаб очган чаноқлар косасидан тошиб чиққан момиқ пахталар... уни маҳлиё этган эди.

Танаси бақувват, сершох ғўзаларнинг ҳар тупида 4—5 тадан кўсак чаноқларидаги сутдек оқ, дурдек пок, момиқдек майин ва юмшоқ пахталар жозибали жилва қилиб, ўз ёнига чорлайди. Ҳар бир чаноқдаги пахта жилваси ва жозибасини шу пахтазорда эрта баҳордан бери кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, саратон жазирамасида ҳам, гармсел олов селини уфурганда ҳам мардонавор меҳнат қилган Иқбол яхши билади. Ҳозирги дамларни у ёз бўйи орзиқиб кутди. Мана, энди у қалбининг кўри, пешана тери ва меҳрининг зиёсидан бунёдга келган пахталарга севинч ва умид билан боқиб, ич-ичидан қувнаб нидо қилмоқда:

Келди очилур чоғинг,
Ўзлигинг намоён қил.
Ёриб чиқ чаноқларни,
Гул юзинг нурафшон қил.
Меҳрим меваси — пахтам,
Мўл бўл, юзим равшан қил.

Иқбол зўр завқ ва эътиқод билан ашула айтар экан, унинг қўллари чаноқдан этакка, этакдан чаноққа худди тўқув машинасининг урчуғидек чаққон бориб келарди. Нашъали тонг ҳавоси, чамандек очилиб ётган пахталар қиз ғайратига-ғайрат қўшарди. У икки этакни лимо-лим тўлдирганда бирин-кетин дугоналари етиб келишди. Пахтазор қиз-жувонларнинг ҳазил-мутоибаси, шўх кулгиси ва янгроқ овози билан янада жонли бўлиб кетди.

Терим мавсумининг ўзига хос лаззати шунда. Бошқа жойда индамай юрадиганлар ҳам пахтазорга кириб, садаф дурдоналарни терабошлаганда хиргойи бошлаб юборганини ўзи сезмай қолади.

Ҳа, пахтазорнинг кўп ажойиб хислати ва фазилати бор. У кишининг чеҳрасинигина эмас, ҳатто бахтини ҳам очади, шон-шуҳрат чўққиси томон, камолот томон етаклайди. Пахтазор озмунча кишиларимиз номини республикага, бепоён Ватанимизнинг ҳамма бурчакларига, ҳатто дунёга танитмади, дейсиз! Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев, Турсуной Охунова, Маннон Жалолов, Мамажон Дадажонов, Искандар Юсуповларни ким танимайди!

Қашқадарёдан ҳам ўнлаб новатор пахтакорлар етишиб чиқяпти. Қурбон Ҳақбердиев, Панжи Маматов, Юсуф Абдураҳмонов, Эшмўмин Жўраев, Истой Тошқулов, Парда Неъматов, Хоним Султонова ва биз коллективи, меҳнати ҳақида ҳикоя қилаётган бригаданинг бошлиғи Назар Мейлиқуловлар шулар жумласидандир. Буларнинг ҳаммаси пахта меҳри билан ўсди, улғайди. Пахтага меҳрибонлиги ва устакорлиги туфайли эл-юрт ўртасида шуҳрат топмоқда, ҳукуматнинг юксак мукофотига муяссар бўлмоқда.

Назар пахтакорликни касб қилиб олганига ҳали 15 йил бўлгани йўқ. Аммо шу муддат ичида шартли суғориладиган ери сувга ташна Ғузор шароитида, об-ҳаво қандай келишидан қатъи назар, йил сайин пахтадан мўл ҳосил етиштириш устаси сифатида бутун областга танилди. У гектаридан 30 центнердан кам хирмон кўтарган йилини эслаёлмайди. Ер ва техниканинг тилини яхши билган Назар Мейлиқулов Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Катта Олтин медали билан тақдирланди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор унвонини олиш шарафига муяссар бўлди. Бултур 56 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан дурдона топширган Назар бу йил қирқни мўлжаллаяпти.

Эрта тонгдан пахтазорга ўзини урган Иқбол Иноятова ҳам шу ниятни тезроқ рўёбга чиқариш истаги билан теримга зўр беряпти. У Мейлиқулов бригадасининг пешқадам аъзоларидан. Иқбол виждонан ишлаши ва моҳирлиги билан бошқаларга ўрнак бўлиб келяпти. У, ўтган йили «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди. Орден унинг ғайратига-ғайрат, ҳимматига ҳиммат қўшди.

— Бултур 10 тонна терган эдим, — дейди у. — бу йил пахтамиз жуда кўп. Шуни ҳисобга олиб, бу йил 13 тонна териш мажбуриятини олдим.

Ана шу марра эгаллангач, энди бас, деб кифояланиб қолмайдиган жўшқин қалб Иқболни олға етакламоқда, уни янада зўр намуна кўрсатишга ундамоқда.

Пахта терими бошланганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Аммо Иқбол ҳозирнинг ўзидаёқ мавсум нормасининг учдан бир қисмини бажариб қўйди. Илгари у кунига 150—180 килограммдан пахта тераётган эди. Сентябрнинг бошидан, яъни пахталар қийғос очилгандан бери эса 200 килограммдан оширяпти. Унинг дугоналари Майрам Алимова, Севар Ғайратова, Ойсанам Нормуродовалар ҳам мавсумда 10 тоннадан «оқ олтин» териш иқтиёкида ғайрат отини қамчилаяптилар.

Булар сингари чеварларни биргина шу Карл Маркс номли колхозда эмас, балки Ғузор районининг бошқа хўжаликларида ҳам ўнлаб, юзлаб учратасиз. Охунбобоев номли колхоздан Ойдин Эшматова, Зубайда Одинаева, Ленин номли колхоздан София Шарипова, Майрам Жўраева, Киров номли совхоздан Шодмоной Каримова, опа-сингил Саида ва Ойида Эркаевалар шулар жумласидандир. Бу чеварлар Ғузорнинг 7500 тонналик «оқ олтин» хирмонини шу ойнинг ўзидаёқ тиклаш учун интилмоқдалар. Жилвакор чаноқларга қўл югуртираётган 3500—4000 теримчи кунига йиллик планнинг 1,5—2 проценти миқдорида пахта теряпти. Ҳа, суръатга қамчи босадиган кезлар келди.

З. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

1966 СЕНТЯБРЬ 14

ЎЛКАН ПАХТА ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	1,67	28,85	1,18	2,16
Сурхондарё	1,23	13,55	0,53	3,33
Бухоро	1,36	11,22	0,31	0,31
Фарғона	1,31	10,30	0,12	0,28
Андижон	1,27	9,92	0,10	0,23
Самарқанд	1,23	5,99	0,02	0,02
Тошкент	1,17	5,00	0,84	2,06
Қорақалпоғистон АССР	0.70	3,75	—	—
Хоразм	0,65	2,78	—	—
Сирдарё	0,19	0,69	0,02	0,02

ПЛАН ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

Жиззах тайёрлов конторасининг коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорини амалга ошириш учун курашиб ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашни яхши йўлга қўйиб, катта муваффақиятга эришди. Жун тайёрлаш йиллик плани муддатидан илгари адо этилди.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

ЮКСАК ҒОЯВИЙЛИК ВА МАҲОРАТ УЧУН

Матбуот, радио, телевидение ходимлари кўпминг кишилик отрядининг вакиллари 13 сентябрда Ўзбекистон журналистларининг учинчи съездига тўпланишди. Союз правлениесининг раиси З. И. Есенбоев «Ўзбекистон журналистлар союзи правлениесининг 1962—1966 йиллардаги иши тўғрисидаги ҳисобот ва КПСС XXIII съезди қарорлари асосида республика журналистларининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

[illegible]

пропаганда қилиш юзасидан катта иш олиб борилмоқда.

[illegible]

ди. Лекин бундан буён тағин ҳам кўпроқ иш қилиниши лозим. Бизнинг имкониятларимиз ғоят катта. Ҳозирги беш йилликда матбуот ва полиграфия янада ривож топади. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планида китоб маҳсулоти чиқаришни 27 процент ва даврий матбуот маҳсулотини 50 процент кўпайтириш белгиланган.

Бутун мамлакатда ва шу жумладан Ўзбекистонда беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун кураш тобора қизиб бораётган ҳозирги вақтда матбуот, радио ва телевидение партия билан ҳукумат қарорларини жанговарлик билан таъсирли пропаганда қилишга, саноат, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш билан алоқадор бўлган масалаларни чуқур ёритишга асосий эътиборни қаратиши лозим. Бизнинг матбуотимиз Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдиришга жонбозлик билан кўмак бериши керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV Пленумининг қишлоқ маданиятини янада юксалтириш тўғрисидаги қарорлари қандай бажарилаётганлигини кенг қўламда кўрсатиб бориш зарур

Партия XXIII съезди матбуот, радио ва телевидениенинг коммунистик қурилишдаги жуда катта ролини таъкидлади. Бизнинг ижодий ташкилотимизнинг бурчи журналистларнинг куч-ғайрати, иродасини съезд ва янги беш йиллик томонидан республикамиз олдига қўйилган вазифаларни ҳал этишга қаратишдан иборат.

Ўзбекистон тарихида ҳали ҳеч қачон Тошкентдаги, умуман бутун республикадаги қурилиш ҳозирги вақтдагидек кенг қулоч ёзмаган эди. Аслида, беш йил мобайнида уй-жой майдонининг ҳажми жиҳатидан ҳозирги Тошкентга тенг келадиган янги шаҳар бунёд этилади. Биз бинокорлар ҳақида, уларнинг талаб ва эҳтиёжлари тўғрисида мароқли қилиб ёзишимиз, қурилишга биринчи марта келган одамларни, айниқса ёшларни кенг қўламда яққол қилиб кўрсатиб беришимиз, ташаббусни қўллаб-қувватлашимиз, илғор тажрибани оммалаштиришимиз, бинокорлар орасидаги оммавий-сиёсий ишларни тағин ҳам чуқурроқ ёритишимиз керак.

КПСС XXIII съездининг қарорлари, Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига тайёргарлик қизитиб юборилганлиги совет кишиларининг ижтимоий-сиёсий ва меҳнат активлигини ғоят юксалтириб юборди. Бизнинг матбуот органларимиз меҳнаткашларнинг энг кенг табақаларини ишлаб чиқаришдаги резервларни ва ўсиш имкониятларини аниқлашга ва улардан омилкорлик билан фойдаланишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга сафарбар этаётган партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари фаолиятини чуқурроқ ва ёрқинроқ ёритиб беришлари зарур. Ўзбекистон матбуот органлари замон вазифалари юксаклигига кўтарилмоқ учун авторлар активи билан, газетхон, журналхон ва китобхонлар билан доимий алоқани ҳамиша мустаҳкамлаб ва кенгайтириб боришлари, уларнинг коммунистик қурилиш программасини бажариш учун бошланган умумхалқ курашидаги ижодий ташаббускорлигини қўллаб-қувватлашлари лозим.

Ўзбекистон матбуот ходимлари олдида катта, масъулиятли ва фахрли вазифалар турибди. Марксизм-ленинизм идеяларини ҳормай-толмай, большевикларга хос жўшқинлик ва маҳорат билан омма орасига ёйиш, халқнинг ижодий куч-ғайратини коммунизмнинг моддий техника базасини барпо этишга, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантиришга, янги инсонни тарбиялашга сафарбар этиш ва йўналтириб туриш, ҳамма илғор ва прогрессив ташаббусларни дадил қўллаб-қувватлаш, камчиликларни қатъият билан очиб ташлаш ва уларни тугатишга ёрдамлашиш бундан буён ҳам журналистларнинг олий бурчи бўлиб қолаверади. Ҳақиқатни ва фақат ҳақиқатни ёзиш журналистларимизнинг шиоридир.

Республикамиз журналистлари, деди пировардида ўртоқ Есенбоев, ўзларининг бутун кучлари, билимлари ва истеъдодларини жонажон партияга, коммунизм тантанасига бағишлайдилар, деб КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтиришга ижозат бергайсиз.

Музокараларда Журналистлар союзи Тошкент область ва шаҳар бўлими правлениесининг раиси «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори **А. Исмоилов** биринчи бўлиб сўзга чиқди. У, ўз нутқида Тошкент журналистларининг КПСС XXIII съездининг ҳамда партия Марказий Комитети 1965 йил сентябрь Пленумининг қарорларини тушунтиришдаги, планлаштиришнинг ва ишлаб чиқаришни иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасини матбуотда пропаганда қилишдаги, хўжаликни юритишнинг янги методларини жорий қилишдаги иш тажрибаларини гапириб берди. Иқтисодий тема илгари ҳам етакчи темалардан бири бўлиб келган эди. Лекин кейинги вақтларда бу тема анча чуқур мазмун касб қилди. Журналистлар орасида иқтисодий ўзгаришларнинг чинакам билимдонлари ва ташаббускорлари бўлган кишилар пайдо бўлиб қолди. Союз бўлимининг бюроси иқтисодий билимларни тез ва яхшироқ эгаллаб олишда журналистларга ёрдамлашишга интилмоқда. Иқтисодий темаларда ёзаётган журналистларнинг ижодий семинарлари, шунингдек айрим проблемаларга доир мунозаралар ўтказилди.

Тошкент шаҳри ва областининг журналистлари турли ижодий секцияларда ўз маҳоратини оширмоқдалар, семинар машғулотларида, олимлар, ёзувчилар, ишлаб чиқариш илғорлари билан ўтказилаётган учрашувларда, республика экономикасини ва маданиятини ривожлантиришнинг актуал масалаларига бағишланган матбуот конференцияларида қатнашиб, ўз савияларини кенгайтирмоқдалар. Журналистлар нашриётчилик ишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Жамоатчилик асосида китоблар ва брошюралар чиқариш ҳаракати кенг авж олиб кетди.

Нотиқ ўз нутқининг охирида журналистларнинг, айниқса ёш журналистларнинг профессионал маҳоратини оширмоқ учун ҳамма имкониятлардан тағин ҳам кенг фойдаланиш зарурлигини кўрсатиб ўтди. Беш йиллик планни бажариш, пахта терими кампанияси ва айниқса Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик масалалари ҳозирги кунда газеталарнинг асосий темаси бўлиб қолиши лозим.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги **Т. Н. Қориниёзий** сўзга чиқиб айтдики, мамлакат ҳаётидаги энг муҳим сиёсий ва маданий воқеаларни ўз вақтида ва тўғри ёритиш ғоят катта аҳамиятга эга. Шу сабабли бу олижаноб соҳада совет журналистларининг роли жуда зўр.

Кейинги йилларда республика вақтли матбуоти катта ва самарали иш қилди. Матбуот республика меҳнаткашлари кўп қиррали ҳаётининг тўғри компаси, меҳнаткашларнинг доимий йўлдоши бўлиб қолди.

Олим ўз нутқининг катта қисмини ижодкор ёшларнинг ақлий қобилиятларини тарбиялаш масалаларига бағишлади, «Совет Ўзбекистони» газетасида ўзи ижтимоий совет раиси бўлиб ишлаётганлигини айтиб, газетадаги бу ижтимоий совет коммунистик тарбия соҳасида олиб бораётган ишларни гапириб берди

«Хоразм ҳақиқати» газетасининг редактори **Э. Раҳимов**га сўз берилади.

Бизнинг съездимиз, деди у, бутун совет халқи КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган ажойиб бир вақтда ўтмоқда. Янги беш йиллик журналистларга кенг уфқ очиб бермоқда ва беш йиллик вазифаларини ҳормай-толмай пропаганда қилишдан кўра муҳимроқ вазифа журналистлар учун бўлиши мумкин эмас. Газета редакцияларининг иш тажрибаларини ўртоқлашишни ташкил этиш керак. Журналистларнинг ҳамма коллективларида мана шундай тажрибалар бор. Масалан, Хоразмда газета тарихини яратиш ишини бошлаб юборишди. Бу иш учун ҳозир замин тайёрланди — матбуот кабинети ташкил қилинди.

Союз правлениесининг янги состави бутун ишимизнинг самарали бўлишини таъминлайдиган имкониятлар очиб беришига ёрдам қилади, деган умиддамиз.

«Правда Востока» газетасининг редактори **В. А. Архангельский** сўз олади У Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш ва Тошкентни қайта тиклаш учун курашда шаҳар меҳнаткашларига бошчилик қилаётган партия ташкилотларининг ишини ҳар томонлама ёритишда газеталарнинг роли билан боғлиқ бўлган бир қанча масалалар ҳақида гапирди.

Газеталарда босилган мақолалар, радио ва телевидение эшиттиришлари, Ўзбекистон телеграф агентлигининг хабарларидан иборат кўпгина яхши ишлар қилинганлигини айтиб бериш мумкин. Шаҳарда вужудга келган вазиятни тушунтириб бериш учун, тошкентликларнинг кўнглини кўтариш ва уларга далда бериш учун, улар мана шундай фалокат чоғида якка-ёлғиз қолмаганликларини кўрсатиб бериш учун кўпгина ишлар қилинди. Шуни айтиб ўтиш керакки, ўртоқлар, деди нотиқ, ўз вақтида олиб борилган мана шу оташин пропаганда ва матбуот пропагандаси яхши натижа берди. Тошкентликларнинг бардамлиги тўғрисида, уларнинг мардлик билан ҳаракат қилаётганликлари ҳақида деярли бутун дунё шу кунгача гапириб келаётган экан, бу ўз-ўзидан келиб чиққан нарса эмас, шуни эътироф қилиш керакки, бу натижага эришишда биз қилган меҳнатнинг, журналистлар меҳнатининг ҳиссаси ҳам бор.

Энди шу даврнинг йилномасини яратиш масаласи устида жиддий ўйлаш вақти келди. Келажак авлодлар буни ҳозирги кунлардаги қаҳрамонлигимизнинг саҳифалари деб ўрганишлари шак-шубҳасиз. Бу ишни чуқур социологик тадқиқотлар ўтказишдан бошлаш мумкин. Ҳозир биз «Правда Востока» редакциясида анкета текстини тайёрлаб қўйдик. Бу анкетада тахминан 150-200 савол бўлади. Биз уни 5-10 минг нусхада босиб чиқарамиз ва партия ташкилотларининг ёрдами билан шаҳар аҳолисига тарқатамиз. Биз зилзиланинг, агар таъбир жоиз қилса, маънавий якунини тўпламоқчимиз, яъни ер қимирлаш вақтида совет кишиси ўзини қандай тутганлигини, шаҳар коммунистлари тошкентликларнинг зилзила оқибатларини тугатишга қандай бошчилик қилганликларини кўрсатиб бермоқчимиз.

Шу билан бирга ҳозир биз халқлар дўстлиги темасини, Тошкент зилзиласи вақтида халқларнинг дўстлиги ва жипслиги айниқса зўр куч билан намоён бўлганлигини матбуотда қандай қилиб яхшироқ акс эттириш тўғрисида ҳам ўйламоқдамиз.

Ғиждувондаги район «Колхоз ҳақиқати» газетасининг редактори **А. Жўраев** ўз нутқини асосан журналист кадрлар тайёрлаш масаласига бағишлади. Область, шаҳар ва район газеталари кўпайиб кетганлиги натижасида, деди у, редакциялар учун малакали ходимлар етишмай қолди. Редакцияларнинг бўлимларида корхоналар ва қурилишлардан, колхозлар ва мактаблардан келган қобилиятли серғайрат кишилар ишламоқда. Лекин уларнинг газетачилик маҳорати етишмайди, улар махсус ўқиб таълим олган кишилар эмас. Аммо шундай ходимларга ҳам газеталар кўпинча ёлчимай турибди. Шу сабабли Журналистлар союзи ҳамма редакцияларни малакали кадрлар билан таъминламоқ учун бундай кадрларни тайёрлаш проблемаси билан жиддий шуғулланиши лозим.

«Совет Ўзбекистони» газетаси партия турмуши бўлимининг мудири **Ҳ. Нуриддинов** минбарга чиқади.

У редакция коллективи Ўзбекистон журналистлар съездини ижодий муваффақиятлар билан кутиб олганлигини гапириб берди. Газетанинг тиражи беш йил ичида икки баравар чамаси кўпайди ва ҳозир ярим миллион нусхага етиб қолди.

Газетанинг тиражи кўпайган сари журналистнинг масъулияти ҳам ошаверади. Кеча биз 300 минг газетхон билан гаплашиб келган бўлсак, бугун тағин ҳам кўпроқ газетхонлар биздан қизиқ-қизиқ нарсаларни ва муҳим янгиликларни билиб олишни истамоқдалар. Кейинги икки-уч йил ичида газетамизнинг қиёфасини ўзгартирган эканмиз, биз бунга олимлар, пахта далаларининг қаҳрамонлари, бинокорлар, турли касбдаги кишиларни штатсиз авторлар қилиб газетага кенг тортганлигимиз туфайли муваффақ бўлинди.

Ижодий вазият журналистларга кенг майдон очиб берди. Бизнинг летучкаларимиз чинакам маҳорат мактаби бўлиб қолмоқда. Газетадаги ҳар бир материалнинг қиммати ҳозирги вақтда шу материал юзасидан газетхонлардан қанчалик кўп хат олинаётганлиги билан ўлчанадиган бўлиб қолди.

«Советская печать» журнали ходимларидан гина қилса арзийди. Бу журнал саҳифаларида қизиқарли материаллар ҳали ҳам кам босилмоқда. Республикада талантли журналистлар бор. Уларнинг бой ижодхонасини ва унинг сирларини очиб бериш журналнинг бурчидир

Союзимиз журналистларнинг ижодий уйини ташкил этишни ўйлаб кўриши керак.

Бизнинг асосий мақсадимиз шуки, деди Сирдарё областидаги «Жеттисой» район газетасининг редактори **М. Айдарбеков**, КПСС XXIII съездининг ва Ўзбекистон Компартияси XVII съездининг қарорларини кенг пропаганда қилишимиз керак. Халқлар дўстлиги идеяларини ҳар томонлама пропаганда қилишга, коммунистик тарбияга доир кўпгина масалаларни кўтариб чиқишга интилмоқдамиз.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг раиси **У. Ё. Иброҳимов**га сўз берилади.

Ҳеч бир газета, ҳеч бир журнал, дейди у, радио ва телевидение каби шу қадар кенг аудиторияга эга эмас. Радио ва телевидение учун ишлаётган журналистлар мана шуни ҳисобга олиб, ўз эшиттиришлари учун энг хилма-хил формалар ва жанрларни эгаллаб ва ўрганиб олишга тинмай ҳаракат қилмоқдалар. Бир қанча журналистлар илғор тажрибаларни ўрганиш мақсадида Москва, Ленинград, Рига ва бошқа шаҳарларга бориб келдилар, радио ва телевидение ишлари қандай ташкил этилганлигини ўргандилар.

Биз ўзимизнинг эшиттиришларимизда КПСС XXIII съездининг қарорларини кенг пропаганда қилмоқдамиз. Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган эшиттиришларга, ёшлар ва ўспиринлар учун бағишланган эшиттиришларга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу эшиттиришларнинг материаллари ёш авлодни ростгўй ва инсофли бўлишга ўргатмоқда, коммунистик жамиятнинг актив қурувчиси бўлган совет кишисига хос чинакам фазилатларни ёш авлодга сингдирмоқда.

Андижон области журналистлари, деди область «Коммунист» газетаси редакторининг ўринбосари **А. Эгамов**, меҳнаткашлар олдида турган вазифаларни бажаришга уларни сафарбар қилиш борасида бир талай ишлар қилди. Газеталар қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун олиб бораётган курашини чуқур, мазмунли ва оператив равишда ёритмоқдалар, областнинг асосий бойлиги бўлган «оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш учун курашга анчагина ҳисса қўшдилар. Газеталар коммунистик турмуш учун, қишлоқда юксак маданият учун кураш ҳаракатини ва бошқа шу каби кўпгина муҳим масалаларни кенг ёритдилар.

Область, шаҳар ва район газеталари редакторларининг, радиоэшиттириш ва телевидение ходимларининг, актив ишчи ва қишлоқ мухбирларининг, деворий газеталар редколлегиялари аъзоларининг семинар-кенгашлари ўтказилиб турибди.

Газетхонлар билан алоқани мустаҳкамламай туриб газетанинг иши муваффақиятли бўлмаслигини журналистлар яхши биладилар. Шу мақсадда «Коммунист» ва «Андижанская правда» газеталари колхозлар ва совхозларда летучкалар ўтказмоқдалар. Бу иш яхши натижалар бермоқда.

Журналистлар союзининг область ташкилоти мухбирларнинг область жамоат университети ишига доимий ёрдам кўрсатиб турибди. Ҳозир биз янги ўқув йилига тайёрланмоқдамиз. Керакли қўлланмаларни тўплаб қўйдик, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, партия ва совет ходимлари, журналистлардан иборат лекторлар рўйхатини тузиб қўйдик.

Округ ҳарбий газетаси «Фрунзевец» редактори **Ф. К. Венгрин** ҳарбий журналистлар партия XXIII съезди қарорларини чуқур пропаганда қилишга, партиянинг бу режалари қандай амалга оширилаётганлигини кўрсатиб беришга ўзларининг бутун диққат ва эътиборларини қаратаётганликларини гапириб берди.

Ёшларга ҳарбий ватанпарварлик тарбияси бериш, уларни Коммунистик партиянинг, қаҳрамон совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат традициялари негизида тарбиялаш катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Республикадаги кўпгина газеталар кейинги вақтларда бу масалаларни яхшироқ, тўлиқроқ ва ишчанлик билан ёритадиган бўлиб қолдилар. Лекин шу билан бирга баъзи газеталарда ҳарбий ватанпарварлик темаси бошқа муҳим масалалар даражасига кўтарилгани йўқ. Ленининг социалистик Ватанни ҳимоя қилиш тўғрисидаги кўрсатмаларида бўлган бутун бой ва чуқур мазмунни очиб берадиган публицистик ўткир мақолаларни, Ватаннинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш тўғрисида партиянинг ғамхўрлигини кўрсатиб берадиган материалларни, ҳарбий формадаги, қуролли кишига муҳаббатни кучайтирадиган хабарларни газеталарда кўпроқ бериб туриш керак.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги, Совет қуролли кучларининг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги яқинлашиб келаётган ҳозирги вақтда «Фрунзевец» газетаси мана шу шонли саналарга бағишланган бутун-бутун саҳифаларни мунтазам бериб бормоқда. Ленин меросини газета саҳифаларида пропаганда қилишга эътибор кучайтирилмоқда.

Съездда шоир **Акмал Пўлат** Ўзбекистон журналистларига бағишланган шеърини ўқиб берди.

Қорақалпоғистон ёшларининг газетаси «Жош ленинши» редактори **А. Омонов** сўзга чиқади. Кейинги йилларда, деди у, Қорақалпоғистон Журналистлар союзи журналистларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг профессионал маҳоратини ошириш йўлида партия ташкилоти ёрдами билан олиб борилаётган ишларни анча кучайтирди.

Ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан доимий алоқа қилиб турмоқ учун Союз бир неча ижодий кечалар ташкил қилди. Саноат корхоналари ва қурилишларда, колхозлар ва совхозларда газетхонларнинг конференциялари ўтказилмоқда. Бу конференцияларда газетхонлар ўзларининг танқидий мулоҳазаларини, таклифларини айтмоқдалар.

Ҳозир Журналистлар союзи правлениеси ўзининг бутун эътиборини иккита муҳим воқеага — Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик кўришга қаратмоқда. Ҳамма шаҳар ва районларда журналистларнинг революция ветеранлари, ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашувларини ўтказмоқчимиз, журналистларнинг ижодий семинарларини ташкил қилмоқчимиз. Уруш ва меҳнат қаҳрамонлари тўғрисида қорақалпоқ ва рус тилларида тўпламлар чиқаришга қарор қилинди.

Нотиқ Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот давлат комитетидан Қорақалпоғистоннинг полиграфия базасини ривожлантиришга кўпроқ эътибор беришни илтимос қилди.

Ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар тугади. Съезд бир овоздан қарор қабул қилиб, бу қарорда Журналистлар союзининг газеталар, журналлардаги, радио ва телевидениедаги барча ижодий ходимларнинг ишини КПСС XXIII съезди қарорлари асосида янада яхшилаш йўлларини белгилаб берди.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси ревизион комиссияси янги составининг мажлисида И. К. Кестиков комиссия раиси қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТИКАГА ОИД ИЛМИЙ ИШЛАР

Кейинги ўн йил ичида партия, совет матбуотининг тарихига оид 200 га яқин диссертация, илмий ишлар ёзилди. Буларнинг бир қисми китоб, брошюра, монография тарзида босилиб чиқиб, кенг китобхонлар оммасига тақдим этилди.

Шуниси характерлики, кейинги йилларда ўзбек журналистикаси тарихини ўрганишга бўлган қизиқиш тобора ошиб бормоқда. Республика олимларидан беш киши кандидатлик диссертацияларини муваффақият билан ёқлаб, журналистика фанига муносиб ҳисса қўшдилар. Булар орасида Тошкент Давлат университети журналистика кафедрасининг старший ўқитувчиси П. Ҳамдамовнинг «Республикада социалистик ўзгаришларни амалга оширишда партия ва совет матбуотининг роли деган» диссертацияси диққатга сазовордир.

М. В. Ломоносов номидаги Москва Давлат университети журналистика факультети илмий кенгашида ёқланган бу диссертацияга москвалик олимлар юксак баҳо бердилар. Худди шу ерда В. Абдуллаевнинг «Коммунистик партиянинг пахтачиликни юксалтириш учун олиб борган курашида Ўзбекистон матбуотининг роли» деган темада ёқлаган диссертацияси ҳам зўр қизиқиш туғдирди.

Лирик шеърлар

ОҚ ҚАЙИН

(ОҚ ШЕЪР)

Урмон... минглаб оқ қайинлар сафида
Усардилар она қайин, ёш қайин.
Бири эрур асрларга елкадош —
Довулларга кўксини этган қалқон.
Изғиринлар, кучли селларни енгган,
Сақлаб қолган сарвидайин қоматин.

Лекин унинг оппоққина танига
Жароҳатдай чизилибди ажинлар.
Довулларга кўкрак керган оқ қайин
Кексаликка таслим бўбди беомон.

Ёш қайинчи, келинчакдир ўрмонга,
Ҳали иссиқ, совуқ нима кўрмаган.
Оқ танида ҳали кўринмас ғубор
Лекин шўх у, дайди шаббодага ҳам
Шивирлайди, акси-садо беради.

Тебранади озгина шамол бўлса
Япроқлари елларга берар бўса.
Она қайин ёш қайинга уқтирар,
Ҳали бўлар изғиринлар, елларни,
Бўронларни, чақинларни, селларни
Умри бўйи кўрган — кечирганларин
Сўзлаб берар, ёш қайинга эринмай,
Ниҳол эса кирар унинг пинжига.

Она қайин кўксини қалқон қилиб,
Ёш қайинни асрайди бўронлардан,
Қуёш тиғи, шамолу суронлардан.
Танасида ортар яна ажинлар,
Иродаси, кўркамлиги, ёшлигин
Қолдирар у мерос қилиб ниҳолга.

Узи бўлар балки уйларга девор,
Ёки азиз инсонларга дастёр.

Инсонлармни, десам ҳатто ўрмонда
Ҳаёт, ворис учун кетар экан жанг.
Таъзим этинг, кексаларни кўрганда,
Ниҳолларни асранг бўрон, сурондан.

АЖАБЛАНМА

Қуёш янглиғ кулсам, жилмайсам,
Гоҳо қовоқ уйсам, ҳўмрайсам,
Гоҳо ёнгинангдан жилмасам,
Термулсам, — гоҳ бир кун кўрмасам,
Ажабланма.

Ажабланма,
Табиат ҳам шундайку асли;
Гоҳ борлиқни нурга ўрайди.
Гоҳ булутлар ташлар соясин,
Шамол бўлиб аҳвол сўрайди.

ҲАМДАРД БЎЛГИМ БОР...

Сочинг узра бир оқ толаси,
Оҳ, ёшлигинг ўтиб кетдими!
Ё тингламай кўнглингноласин
Бир бевафо ўртаб-нетдими?

Сўйла, сенга ҳамдард бўлгим бор,
Ол, ёшлигим этайин тортиқ.
Майли кулгум, шўхликларим ол,
Сени ғамгин кўрмайин ортиқ.

СЕВИШНИ ЎРГАТ МЕНГА

Севишни ўргат менга,
Ҳам масрур, ҳамда мағрур.
Севишни ўргат менга,
Лол қолсин кечмиш, тақдир.
Севишни ўргат менга,
Кўзларингга нур бўлай.
Сен ёнма, қўй, ўртанма
Атрофингда ўргилай.

Кўздаги уйқумни ол,
Майлига ол, тинчимни.
Лабдаги кулгимни ол,
Қалбдаги ўтинчимни.

Севишни ўргат менга —
Майли рашк, майли гумон.
Оташсиз шуъла қайда,
Тўлқинсиз қайда уммон?

ГИЁҲ

Асфальтни ёриб гиёҳ
Бемалол урибди ниш.
Шунчаки гапмас бу ҳол,
Бу кураш, умр кўриш.

Ҳа, ҳаёт ишқи, ахир,
Гиёҳни найза қилган.
Афсус баъзилар тақдир
«Зулмидан» лол букилган.

Эътибор **ОХУНОВА**.
1966 йил, август.
Москва — Мариньо.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ОНАЛАР!

Ўзбекистон ССРда яшовчи кўп болали оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони бериш тўғрисида

Ўн ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин ва **«Қаҳрамон она»** ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилсин:

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

58. **Исломова** Ҳанифа — Шаҳрисабз районидаги Рус қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

59. **Эшонқулова** Олти — Қарши районидаги Нишон қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

60. **Каримқулова** Хушрўй — Ғузор районидаги Деҳқонобод қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

61. **Каюмова** Анор — Косон районидаги Энгельс номли колхоз аъзоси.

62. **Қаюмова** Тўхта — Ғузор районидаги Ғузор қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

63. **Муҳаммадиева** Муслим — Қамаши районидаги Тўқбой қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

64. **Мўминова** Хушвақт — Яккабоғ районидаги Яккабоғ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

65 **Муҳиддинова** Рўзи — Ғузор районидаги Қоратикон қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

66. **Нарзуллаева** Ўғил — Ғузор районидаги Эскибоғ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

67. **Равшанова** Мақсад — Яккабоғ районидаги Сандал қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

68. **Ражабова** Хайринисо — Шаҳрисабз районидаги Рўдак қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

69. **Ражабова** Шарофат — Қарши районидаги Қамаши қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

70 **Раҳмонова** Саида — Шаҳрисабз районидаги Авазмалик қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

71. **Рўзиева** Ўғил — Косон районидаги «Большевик» совхозининг ишчиси.

72. **Рустамова** Тошбиби — Чироқчи районидаги Чироқчи қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

73. **Сафарова** Ҳайитгул — Ғузор районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзоси.

74. **Ҳазратова** Ражаб — Қарши районидаги «Партия XX съезди» совхозининг ишчиси.

75. **Хидирова** Ширин — Қарши районидаги Энгельс номли колхоз аъзоси.

76. **Ҳуррамова** Қизларсора — Ғузор районидаги «Деҳқонобод» совхозининг ишчиси.

77. **Хусаинова** Назокат — Қарши районидаги Қўрғонча қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

78. **Акрамова** Хосият — Ургут районидаги Ургут посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

79. **Аҳмедова** Маъфират — Ургут районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоси

80. **Ашурова** Чинсулув — Нарпай районидаги Оқтош посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

81. **Ғуломова** Муслима — Самарқанд шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

82 **Дўсматова** Шафоат — Пайариқ районидаги Эшимоқсоқ қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

83. **Зиёдова** Азбуви — Хатирчи районидаги «Майбулоқ» совхозининг ишчиси.

84. **Имомова** Ойдиниса — Нарпай районидаги Оқтош посёлкаси, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

85. **Ким** Надежда — Самарқанд шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

86. **Қўчқорова** Анор — Пастдарғом районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси.

87. **Мавлонова** Турсун — Каттақўрғон районидаги Крупская номли колхоз аъзоси.

88. **Назарова** Робия — Нарпай районидаги Олтиўғил қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл

89. **Норова** Зайнаб — Каттақўрғон шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

90. **Примова** Малоҳат — Самарқанд шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

91. **Тошева** Ойимхол — Хатирчи районидаги «Майбулоқ» совхозининг ишчиси.

92. **Турсунова** Турсун — Пастдарғом районидаги Гумбаз қишлоғи, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

93. **Умирова** Фотима — Хатирчи районидаги Куйбишев номли колхоз аъзоси.

94. **Умрзоқова** Қандолат — Хатирчи районидаги «Олтинсой» совхозининг ишчиси.

95. **Ҳамидова** Бўстон — Самарқанд шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

96. **Хасанова** Севар — Самарқанд шаҳри, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёл.

97. **Эшқобилова** Ҳурмат — Пастдарғом районидаги Киров номли колхоз аъзоси.

(Давоми бор).

*) (Боши газетанинг 14 сентябрь сонида босилган).

Пойтахтимизнинг Санъат саройида очилган болгар китоблари кўргазмаси Тошкент китоб шинавандаларида зўр қизиқиш уйғотмоқда. Суратда: болгар делегациясининг бошлиғи Цола Драгойчева ўзбек қизлари билан суҳбатлашмоқда.

А. Тўраев фотоси.

Крум ВИЛКОВ,
(Болгар шоири).

МЕҲНАТ

Мен инсон қонидан, инсон
жониданман,
Оғир йўлларида доим сафардош.
Минг-минг йиллар аввал уни
таниганман,
Уни мангулик-ла этганман қардош.

Мен ёнма-ён эдим ваҳший
тўфонларда,
Она ер қийноқда туғилган куни.
Зулму зулматаро жангу суронларда
Жасорат йўлига бошладим уни.

Қайда зарур бўлса инсон қудрати
Қайга чорласа у, ўша ерда-мен.
Қайда зарур бўлса инсон идроки,
Қайда порласа у ўша ерда-мен.

Деҳқонга ҳамдардман толмас
елкадош,
Янграйман чўпоннинг қўшиқларида.
Бизнинг билан бирга балқийди
қуёш,
Жонажон ўлканинг уфқларида.

Ҳаётбахш бир кучман софдил
одамга,
Ишчининг кафтида қайнаган булоқ.
Ҳаёт бўйсунади менинг иродамга,
Умр менинг билан ширин ва янгроқ.

Менинг измимдадир тоғу тош,
қумлар,
Ут бўлиб чақнайман ер қаърида
мен.
Темирлар букилар, тинар
тошқинлар,
Ватан бойлигида, халқ бағрида мен.

Тирик моторларни гувиллатган қон,
Салқи симлар бўйлаб югурган олов,
Бу менман, бу менман: ҳам қул,
ҳам хоқон,
Инсон қалбида ҳам ёнаман лов-лов.
Бахри Муҳитдан то Саҳрои Кабир—
Менинг ҳукмимдадир жаҳон
йўллари.
Даҳшатли портлашлараро мени дер
Сезгир антеннадек инсон диллари.

Қудратли меҳнатман, мангу
меҳнатман!

Асқад МУХТОР таржимаси.

ЎЗБЕКИСТОНДА БОЛГАРИЯ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

УНУТИЛМАС УЧРАШУВ

САМАРҚАНД, 14 сентябрь. (ЎзТАГ). Ўзбекистондаги болгар маданияти декадасининг қатнашчилари қадимий Самарқандда деярли икки кун меҳмон бўлишди. Халқларимизнинг тинчлик учун ва шонли Ленин байроғи остидаги порлоқ келажак учун курашдаги қардошлиги ва бирлиги тўғрисида айтилган сўзлар болгар, ўзбек ва рус тилларида баралла янграб турди. Совет — Болгар дўстлигига бағишланган умумшаҳар тантанали кечаси ана шу шиор остида ўтди.

Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган опера ва балет театрига саноат корхоналари, шаҳар қурилишларининг донгдор кишилари, олимлар, студентлар, партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари келишди.

Қардош мамлакат маданият арбоблари президиумга чиққанларида мажлис аҳли уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Усмонов, Самарқанд университетининг ректори, республика Фанлар академиясининг академиги В. Абдуллаев, шаҳар пионерлари Болгария вакилларига оташин салом топширдилар. Болгария делегациясининг бошлиғи, Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева минбарга чиқади. У, Болгар ва Совет халқларини бирлаштириб турган қардошларча бирлик тўғрисида, улуғ Ленин ғоялари мунаввар қилган бирлик ҳақида гапиради.

Болгар санъат усталари ижро этган серқуёш болгариянинг оромбахш куйлари саҳнада тарала бошлаганида яна қизғин қарсаклар бошланиб кетди.

СЕЙСМИК РАЙОНЛАРДАГИ ИМОРАТЛАР ПУХТА БЎЛСИН

СССР ГОССТРОЙИДА

Давлат қурилиш Бош инспекцияси зилзилалар бўлиб турадиган районлардаги қурилишнинг сифатини қисман текшириб кўрди. 200 га яқин янги фабрика ва завод корпуслари, уй-жой бинолари ва маданий-маиший муассасаларнинг бинолари кўздан кечирилди.

СССР Госстройининг коллегияси 12 сентябрда текшириш материалларини муҳокама қилди. Иттифоқдош республикаларнинг қурилиш министрлари ва қурилиш комитетларининг раҳбарлари иштирок этган ана шу мажлисда баъзи бир жойларда мажбурий техника шартлари жиддий равишда бузилганлигини кўрсатувчи фактлар келтириб ўтилди.

Сейсмик районлардаги иншоотларнинг ҳаммаси ички ва ташқи кўринишдан шинам бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга яна бир муҳим сифатга эга бўлиши — бинодаги ҳамма элементлар ғоят пишиқ ва пухта бўлиши керак. Арманистон, Молдавия, Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистондаги баъзи қурилиш ташкилотлари ана шуни унутиб қўйганлар. Ленинакандаги йигирув-тўқув фабрикаси, Ереванддаги «Гидронасос» ва «Поливинилацетат» заводлари, Тираспольдаги ер қазиш машиналари заводи, Ашхободдаги ип газлама комбинати қурилишидаги ишлар кўп жиҳатдан нормага ва лойиҳага хилоф равишда олиб борилган.

Инспекция уй-жой ва маданий-маиший қурилишдаги кўпгина нуқсонларни аниқлаган. Масалан, Арманистонда табиий тошлардан девор қуришда тошлар бир-бирига яхши боғланмаяпти ва чокларига қоришма солинмаяпти. Натижада қоришма тошлар билан етарли даражада мустаҳкамланмаётир. Бир қанча объектларда яхлит темир-бетон белбоғларнинг ҳажми лойиҳада кўрсатилганига жавоб бермайди, йиғма темир-бетон қопламалар зилзилага бардош берувчи белбоғларга зарур даражада улаб қўйилмаяпти. Бу эса қурилаётган уйларнинг пухталигига халал етказади. Туркманистон, Тожикистон, Молдавия, Қирғизистондаги иморатлар қурилишида қоидаларга ва техника нормаларига риоя қилинмаётганлигини кўрсатувчи фактлар аниқланди.

СССР Госстройи коллегияси қабул қилган қарорда ана шу нуқсонларни тезроқ тугатиш йўллари белгиланди. Ҳар бир қурилиш устидан контроллик кучайтирилади, сўнгги йилларда ишга туширилган бинолар текширувдан ўтказилади. Лойиҳалаш ташкилотларининг қурилиш майдончаларидаги ишлар қандай бораётганлиги устидан авторлик назорати ўрнатилади.

(ТАСС).

ХИМИЯ ЯНГИЛИКЛАРИ

МЎЪЖИЗАКОР ФЕРМЕНТ

Украина ССР Фанлар академиясининг биохимик олимларидан М. Гулий ҳамда Р. Дехтярлар ажойиб ихтиро кашф этдилар. Улар ҳамкорликда глюкозооксидаза ферментини соф кристалл ҳолда олишга муваффақ бўлдилар.

Глюкозооксидаза антибиотик сифатида пенциллин, стрептомицин, биомицин сингари антибиотиклардан устун туради. У энг ўткир бактерицид (бактерицид — касал қўзғатувчи микробларни емириб ташловчи) лиги билан ажойиб шифобахш препаратдир. Фермент глюкозооксидаза қишлоқ хўжалигида ва озиқ-овқат саноатида ҳам ўз ўрнини мустаҳкам эгаллади.

Препарат ёрдамида озиқ-овқат маҳсулотларини сақлашда уларнинг сифати бузулиб қолишининг олдини олиш мумкинлигини олимлар исбот этдилар.

КОНСЕРВАНТ (СОРБЕНТ КИСЛОТАСИ)

Милаш меваси (рябина) ўзида сорбент кислотаси сақлаши азалдан маълум. Пишиб етилган 495 килограмм милаш мевасидан фақатгина 1 килограмм соф кристал ҳолдаги сорбент кислотасини йиғиб олиш мумкин, холос. Химикларнинг ана шу кислота устида олиб борган илмий-тадқиқотлари натижасида сорбент кислотаси «қайтадан туғилди», яъни у консерва заводларида энг яхши консервант препаратлардан бири бўлиб қолди. Сорбент кислотаси консервант сифатида бўлак консервантлардан фарқ қилади. Яъни препарат ёрдамида тайёрланган, айниқса сабзавот маҳсулотларида тайёрланган консервалар ўзининг дастлабки табиий сифатини, таъмини ва ўз таркибини тўлалигича сақлаб қолади.

Сорбент кислотаси кучли бактерия ҳамдир. Шунга кўра бир томондан ғалла маҳсулотларини сақлашда уларни моғорлаб қолишидан сақлашда фойдаланилса, чорвачиликда эса озуқа массаси — силосни сифатли сақлашга ёрдам беради. (моғорлаш процесси махсус моғор замбуруғи иштирокида рўй бериб, бу замбуруғлар, айниқса ғалла маҳсулотлари ва силос массаларини бузулишига олиб келади. Бунда препаратнинг 0,1 процентлик эритмаси қўлланилади). Сорбент кислотасини консервант сифатида фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Препарат ёрдамида тайёрланган ҳар қандай консерва ўзининг дастлабки таъми, сифати ва бўлак хусусиятларини тўла сақлайди.

ПРЕПАРАТ КАНУ

Катта боғдорчилик хўжаликларида пишиб етилган мева ҳосилини йиғиб-териб олиш суръати баъзан чўзилиб, натижада мўл ҳосилнинг деярли кўпи ерга тўкилиб, нави ва сифати бузилади. Агрохимиклар бу муаммони ижобий ҳал қилдилар. Мева бандининг кўчиш процесси олма меваси уруғида ишлаб чиқариладиган махсус гармоннинг миқдорига боғлиқ эканлиги аниқланди. Мева пиша бориш жараёнида унинг гармон ишлаб чиқарадиган уруғи аста-секин сўна бориб, мева обдон пишиб етилгач, гармон ишлаб чиқариш тўхтайди. Натижада банд билан мева ўртасида идора этувчи гармон йўқолгач, мева банди мўртлашиб танадан енгил кўчишга олиб келади. Агрохимиклар ана шу гармонни химик хусусиятини тўла ўрганиб гармонга ўхшаш препарат кану — А-альфа Н-нафтил, У-уксусной К-кислотаси, яъни альфа нафтил сирка кислотасининг калий тузини синтез қилдилар. Препарат ёрдамида боғдорчиликда етиштирилган мўл-кўл ҳосилни нобуд бўлишининг олдини олишда фойдаланилади. 0,003 процентлик препарат КАНУ эритмасини мева пишиб етилиш олдидан дарахтга пуркалади. Натижада мева нобудгарчилиги уч-тўрт баравар камаяди.

М. УСМОНОВ,
провизор.

ГУЛЛАЁТГАН БОЛГАРИЯ

ҚОРИ-НИЕЗИЙ,
академик.

Шу йил июнь ойида Болгарияда ўтказилган ўзбек маданияти декадасида, ўзбек халқининг вакиллари орасида мен ҳам иштирок этган эдим. Натижада кўп болгар дўстларимиз билан, айниқса партия, ҳукумат, фан ва маданият арбоблари билан самимий суҳбатда бўлишга, қаҳрамон болгар халқининг бошидан кечирган тарихий кунлари, унинг сўнгги 22 йил мобайнида эришган муваффақиятлари билан танишиб чиқишга муяссар бўлдик. Фурсатдан фойдаланиб, шуларни қисқача бўлсада муҳтарам газетхонларимиз билан баҳам кўришни лозим топдим.

Аввало шуни қайд қилиб ўтиш кераккки, қаҳрамон болгар халқининг босиб ўтган тарихий йўли ғоят мураккаб ва машаққатли бўлиб, у кўп асрлар мобайнида ташқи ва ички душманларига қарши курашиб борди. Болгар халқи беш аср давомида турк истилочилари зулмини тортди. Ниҳоят, рус армиясининг болгар кўнгилли лашкари билан бирликда олиб борган қаҳрамонона кураши натижасида 1878 йилда Болгария турк мустамлакачилиги асоратидан озод қилинган бўлсада, лекин у яна бахтсизликка учради: Германиянинг Габсбург сулоласига мансуб бўлган подшо бошлиқ Болгарияда монархия ҳокимияти ҳукмронлик қила бошлади.

1941 йилда Болгарияда Германия аскарлари жойлашди. Бу эса аслида ҳарбий оккупациядан иборат эди. Бу воқеа ва Германиянинг Совет Иттифоқига қилган хоинона ҳужуми болгар халқининг фавқулодда қаҳр-ғазабини қўзғатди.

1944 йил 8 сентябрда совет аскарлари Болгарияга кирганда; бу ерда катта партизан кучлари ҳаракатда эди. Болгария халқи совет жангчиларини камол ҳаяжон ва шоду-ҳуррамлик билан қарши олди. Ниҳоят, 1944 йил 9 сентябрда болгар партизанлари Болгария коммунистлар партиясининг раҳбарлиги остида совет ҳарбий қисмларининг ёрдами билан Болгарияда ўрнатилган фашист тузумини ағдариб ташлашга муваффақ бўлди.

Шундай қилиб, 1944 йил 9 сентябрда қаҳрамон болгар халқи тарихининг энг ёрқин саҳифаси бўлиб, унинг ҳаётида янги, порлоқ давр очди. Бу тарихий кунни болгар халқи билан бирликда барча Совет Иттифоқи халқлари, жумладан ўзбек халқи ва бутун ер юзидаги прогрессив кишилар камол мамнуният билан нишонламоқдалар.

Болгария халқининг қозонган тарихий ғалабасига 22 йил бўлди. Табиий, Болгариянинг кўп асрлик тарихида бу ғоят қисқа муддатдан иборат. Лекин қардош болгар халқининг шу қисқа вақт ичида эришган муваффақиятлари шоён диққатга сазовордир.

Қаерда бўлманг, ҳар бир ерда меҳнатсевар, талантли болгар халқининг муваффақият билан бажараётган ижодий меҳнатнинг шоҳиди бўласиз. Болгар халқи завқ-шавқ билан Болгария Коммунистлар партиясининг раҳбарлиги остида янги, социалистик ҳаёт қурмоқда.

Мен планетамизнинг бир неча мамлакатларида, жумладан Дания, Франция, Польша, Япония, Ҳиндистон, Италияда бўлган эдим. Лекин Болгария каби мамлакатлар ер юзида жуда кам бўлса керак, деб ўйлайман. Ҳақиқатда ҳам, саткҳи катта бўлмаган Болгариянинг ўзига хос бўлган табиати ва унинг гўзал манзаралари кишини мафтун қилади. Булар, қояли тоғлар, тоғли даралар, кенг водийлар, қалин ўрмонзорлар, кўм-кўк майдонлар, боғлар ва узумзорлар, гулзорлардан иборат.

Болгариянинг шаҳарлари, жумладан унинг пойтахти София, Плевен, Русе, Бургас, Варна, Ямбол, Хасково каби ҳар бир шаҳри ўзига хос ва такрор бўлмайдиган қиёфага ва ўз тарихига эгадир. Бу шаҳарлар талантли болгар халқининг самарали меҳнати туфайли янги-янги бинолар, корхоналар, фан ва маданият ўчоқлари билан гўзаллашмоқда.

Социалистик революциянинг ғалабаси туфайли, мамлакатнинг экономикасида ва жамиятнинг структурасида катта ва муҳим ўзгаришлар содир бўлган: асосий ишлаб чиқариш воситалари шаҳарда ва қишлоқда социалистик бўлиб, давлат ва колхоз-кооператив мулкига айланган.

Ўтган 22 йил мобайнида Болгарияда саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва санъат катта муваффақиятларга эришган. Биз Болгариянинг катта химия саноати билан муфассал равишда танишиб чиқдик. Бунга оид комбинатлар ҳозирги замон фан ва техникасининг энг сўнгги ютуғига асосланган бўлиб, 1939 йилга нисбатан 55 марта кўп маҳсулот чиқармоқда. Булар, айниқса минерал ўғитларни кўп ишлаб чиқармоқда. Ҳолбуки 1939 йилда Болгарияда минерал ўғит мутлақо ишлаб чиқарилмас эди.

Шунингдек ҳозирги вақтда Болгарияда ишлаб чиқарилаётган электр энергия Туркия ва Греция каби қўшни мамлакатларнинг иккаласида ишлаб чиқарилаётган электр энергиядан ортиқдир. Ҳолбуки, 1939 йилда бу иккала мамлакатда ҳам илгариги монарх-фашист тузуми йилларидаги Болгариядагига нисбатан кўп электр энергия ишлаб чиқарилган.

Болгария қишлоқ хўжалиги катта ютуқларга эришди. Шуни айтиш кифоя қиладики. 1944 йил сентябригача Болгарияда ёғоч омоч билан ишлайдиган бир миллион бир юз минг қолоқ ва майда хўжаликлар ўрнига бугун мингдан ортиқ кооперациялашган ва механизациялашган йирик хўжаликлар мавжуддир. Агарда 1939 йилда кулак хўжаликларида уч минг трактор бўлса, ҳозирги вақтда кооператив хўжаликларида 67 минг комбайн, 12 минг трактор ва бошқа техника қуроллари ишламоқда.

Саноат ривожланишининг суръати жуда ўсиб кетаётгани туфайли саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг ўзаро нисбати саноат фойдасига ўзгариб бормоқда. Масалан, 1939 йилда саноат маҳсулоти 24,7 процент ва қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 75,5 процент бўлса, 1963 йилда эса аксинча: саноат маҳсулоти 78,3 ва қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 21,7 процент бўлган.

Болгарияда пахтачилик ривожланиб бормоқда. Бу соҳада махсус илмий тадқиқот пахтачилик институти мавжуд бўлиб, бу институт Болгария шароитида пахта ўстириш устида самарали ишлар олиб бормоқда. Шуниси диққатга сазоворки, Болгарияда йилдан йилга сунъий суғориш ишлари ривожланиб бормоқда. Масалан, Болгарияда буржуазия ҳукмронлик қилган 66 йил мобайнида ҳаммаси бўлиб 35 минг гектар ер суғорилган бўлса, 22 йил ичида 960 минг гектар ер суғорилган!

Биз Хасковога яқин бўлган «Узунжово» колхозида бўлдик. Бу колхозда муваффақият билан пахтачилик ривожланиб бормоқда. Колхозчиларнинг ҳаёти, уй-жойи билан танишиб чиқдик. Улар яхши жиҳозланган уйларда яшайдилар.

Бизнинг Андижон ва Тошкент областларининг пахтакорлари Болгария пахтакорлари билан, жумладан Ямбол ва Хасково колхозчилари билан доимий алоқада бўлиб, пахтачилик соҳасидаги бой тажрибаларини баҳам кўрмоқдалар. Биз Болгарияда бўлганда Андижон область пахтакорларининг вакиллари келишган эди. Бизнинг маданият декадаси делегацияси ва пахтакорлар вакилларининг болгар колхозчилари билан учрашуви Болгария ва Ўзбекистон халқларининг ёрқин дўстлик намойишига айланиб кетди.

Болгарияда айниқса фан, маданият ва санъат ривожланиб бормоқда. Шахсан мен Болгария олимлари билан, жумладан София университети физика-математика факультетининг ва Русе шаҳридаги қишлоқ хўжалигини электрофикация ва механизациялаш институтининг олимлари билан учрашиб, улар билан самимий суҳбатда бўлган эдим. Суҳбатда шу нарса маълум бўлдики, бизнинг касбдошларимиз ҳам совет олимлари каби фаннинг муштарак проблемалари устида илмий тадқиқот ишлари олиб боришаётган экан, бу эса тасодифий бўлмай, балки қонуний ҳодисадир, чунки бизда ва қардош Болгарияда ҳам фан халққа хизмат қилади. Ҳозирги вақтда Болгарияда 26 олий ўқув юрти ва 117 илмий тадқиқот институти мавжуд бўлиб, уларда 4 мингга яқин илмий ходимлар тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Болгария ва совет халқларининг дўстлиги ёрқин тарихга эгадир. Бутун Болгария, унинг майдонлари бу мамлакатни озод қилган рус жангчилари шарафига ўрнатилган ҳайкаллар билан безатилган бўлиб, уларнинг сони 450 дан ортади. Бу ҳайкалларнинг пойига қўйилган гулларни ва уларнинг олдида сукут этган миннатдор болгар ўғил-қизларини доимо кўриш мумкин.

Совет Иттифоқининг катта дўсти Георгий Димитров айтган эдики: «Қуёш ва ҳаво ҳар қандай жониворга қанчалик зарур бўлса, ўз ватанини севган ҳар бир болгар учун Совет Иттифоқи билан дўстлик ҳам шундай зарур». Шунингдек Болгария Коммунистлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва Болгария Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Тодор Живков: «мамлакатимизда киши яшайдиган ҳеч бир жой йўқки, у ерда болгар—совет дўстлиги моддий жиҳатдан ифодаланган бўлмаса» деб, таъкид қилади.

Бу йил Болгарияда ўтган ўзбек маданияти декадаси ва ҳозирги кунларда Ўзбекистонда ўтаётган болгар маданияти декадаси иккала қардош халқларнинг маданий алоқаси соҳасида янги давр очади ва дўстлигимизни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

ТОШКЕНТ ТАГИДА КЎМИР

Республика геологлари Тошкент тагида қорамтир кўмир қатламлари борлигини аниқладилар. Геологлар термал сув чиқариш учун қудуқ кавлаган вақтда бир километрдан кўпроқ чуқурликда умумий қалинлиги бир неча метр келадиган ана шундай кўмир қатламларини кашф этдилар.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни маълум қилдилар: Тошкент кўмири ўзининг пайдо бўлиш жиҳатидан Ангрен кўмирига ўхшайди. Ҳозирги Тошкент территорияси ва унинг атрофидаги ботқоқ водийларни қарийб 150 миллион йил муқаддам қоплаган папоротник ўсимликлари ва гинкговсимон дарахтлар ана шу ёқилғини ҳосил қилган манбадир.

Тошкент ер бағрида қорамтир кўмир топилиши геологлар учун муҳим аҳамиятга эгадир. Бу эса кўмир ҳосил бўлган даврнинг палеогеографик шароитларини аниқроқ ўрганиш имконини туғдиради, Ўзбекистон пойтахти районида фойдали қазилмаларнинг янги хазиналарини очишга ёрдам беради.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг IV пленуми қишлоқ хўжалигининг муҳим соҳаси — чорвачиликни янада ривожлантиришнинг конкрет тадбирларини белгилаб берди. Энди ҳамма гап ана шу қарорни моҳирлик билан амалга ошириш, чорва маҳсулдорлигини кўпайтириш учун барча имкониятлардан оқилона фойдаланишда қолган. Ишнинг кўзини билган хўжалик раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари чорва туёғини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш юзасидан бир қанча яхши ишларни бажаришяпти. Пленум қарорларини амалга ошириш учун бошланган ана шу ҳаракат газеталаримиз саҳифаларида акс эттириб бориляпти. Чунончи Фориш районида чиқадиган **«Чорвадор»** газетаси «Пленум қарорлари амалда» рубрикаси остида хилма-хил материаллар босиб чиқаряпти. Уларда районда чорвачиликни ривожлантиришнинг муҳим масалалари ҳақида кенг мулоҳаза юритилади, резервлардан самарали фойдаланиш тўғрисида тажрибалар баён қилинади. Масалан, Киров номли совхоз 1-ферма бошқарувчиси Ғ. Қўқонов ўзининг «Чорвачиликда рентабеллик учун», «Фориш» совхозининг зоотехниги Х. Эшимов «Наслчилик яхшиланади» сарлавҳали мақолаларида чорвачиликни ривожлантиришга оид бир қатор яхши фикрларни ўртага ташлайди.

ОНА-ВАТАН ПОСБОНИ

Ҳарбий-ватанпарварлик темаси матбуотимизнинг асосий темаларидан биридир. Дарҳақиқат, кўпгина газеталаримизда бу мавзуда материаллар бериб бориляпти. Чунончи **«Чуст ҳақиқати»** газетаси яқинда «Совет солдати — она-Ватан посбони» деган умумий рубрика остида бир саҳифа материал босиб чиқарди. Унда совет ёшларининг Ватанни ҳимоя қилишга ҳамиша шай бўлиш, ҳозирги замон ҳарбий техникасини қунт билан ўрганиш тўғрисида фикр юритилади. Масалан, А. Асанов, Ҳ. Соҳибов, И. Ҳомиджонов ўртоқларнинг мақолаларида совет кишисининг Ватанни ҳимоя қилишдек олижаноб бурчи ҳақида гап боради. Коғон район **«Коммунистик меҳнат учун»** газетасида ҳам ҳарбий - ватанпарварлик темасига бағишлаб берилган саҳифа мазмунли чиққан.

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ ПЛЕНУМИ

Яқинда СССР Олий судининг пленуми бўлиб ўтди. СССР Олий судининг раиси А. Ф. Горкин доклади юзасидан пленум КПСС Марказий Комитети СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг жиноятчилик билан курашни кучайтириш чоралари тўғрисидаги қарорлари ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг «Безорилик учун масъулиятни кучайтириш тўғрисида» 1966 йил 26 июль Фармони асосида суд органларининг олдида турган вазифалар масаласини кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда пленум судлардан жиноятчилик билан кураш соҳасидаги ўз фаолиятларини қатъиян яхшилашни талаб қилди, шу билан бирга ёвуз безорилик қилишда, гражданларнинг ҳаётига, соғлиғига ва иззат-нафсига қасд қилишда, халқ мулкини талашда ва бошқа хатарли жиноятларни қилишда айбли бўлган шахсларга нисбатан қонунда кўзда тутилган қаттиқ чораларни қўллаш зарурлигига алоҳида эътибор берди. Судларга суд тергови сифатини ошириш ҳамда жиноий ишларни ва маъмурий масъулият тўғрисидаги материалларни кўриб чиқиш борасида қонунда белгиланган муддатларга қаттиқ риоя этилишини таъминлаш таклиф қилинди.

Судлар балоғатга етмаганлар орасида ҳуқуқ тартиблари бузилишининг олдини олиш ишларини такомиллаштиришлари лозим. Айни вақтда балоғатга етмаганларнинг жиноятлари тўғрисидаги ишлар кўриб чиқилаётганида ҳамда уларга нисбатан муддатидан олдин ва шартли муддатидан олдин қамоқдан бўшатиш чоралари қўлланилаётганида илгари судланган, қасддан одам ўлдириш, оғир жисмоний шикаст етказиш, зўрлаш, босқинчилик билан ҳужум қилиш, ёвуз безорилик каби хатарли жиноятларни қилган шахсларга қаттиқ муносабатда бўлиш тўғрисида қонун талабларини ҳисобга олиш лозим. Ўсмирларни жиноятлар қилишга тортаётган шахсларни, шунингдек ўзларининг ҳаракатлари ёки ҳаракатсизликлари билан ўсмирларни ҳуқуқ тартибларини бузишларига йўл очиб бераётган шахсларни топиб жавобгарликка тортишга алоҳида эътибор берилиши лозим.

Пленум қарорида уқтириб айтиладики, гражданларнинг жиноий қасд қилишларининг олдини олишга ва жиноятчини ушлаб қолишга қаратилган ҳаракатлари натижасида улар ҳатто жиноятчига зиён етказишга мажбур бўлиб қолганликлари тақдирда ҳам гражданларнинг бу ҳаракатлари ССР Иттифоқининг ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига мувофиқ, қонуний ҳаракатлар деб ҳисобланади ва бу ҳаракатлар учун гражданлар жиноий жавобгарликка ва бошқа хил жавобгарликка тортилмайдилар.

Судлар жиноий ишларни ва маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги материалларни кўриб чиқаётганларида улар корхона, муассаса ва жамоат ташкилотлари раҳбарларининг меҳнаткашлар коллективларида ҳуқуқ тартиблари бузилишининг олдини олиш соҳасида ўз зиммаларидаги мажбуриятларга нотўғри муносабатда бўлиш фактларига ўткирроқ назар билан қарашлари, корхоналарда, цехларда, ишлаб чиқариш участкаларида ҳар хил қуролларни, пичоқларни, ханжарларни ва бошқа шу каби буюмларни ғайри қонуний ясаш ҳолларини эътибордан четда қолдирмасликлари мутлақо шарт.

Ўқ отадиган қуролни, пичоқларни, ханжарларни ва бошқа совуқ қуролларни, шунингдек жисмоний шикаст етказишга махсус мосланган бошқа хил буюмларни қўллаш ёки қўллашга уриниб қилинган безорилик ҳаракатлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 26 июль Фармонидаги 9-модданинг учинчи қисми оширилган жавобгарлик белгилаб қўйилганлиги сабабли пленум шуни изоҳлаб бердики, фармонда кўрсатиб ўтилган «бошқа буюмлар» қаторига айбдорлар олдиндан тайёрлаб қўйган ва безорилик ҳаракатларини қилишда фойдаланиш мақсади билан ўз ёнларида олиб юрган ҳар қандай буюмлар киритилиши мумкин.

Судларга шу нарса тушунтириб берилдики, ўн тўрт ёшга тўлган шахслар ёвуз безорилик қилганликлари учун жавобгарликка тортила берадилар.

1966 йил 26 июль фармонини қўлланиш муносабати билан келиб чиқадиган бошқа бир қанча масалалар устида ҳам судларга изоҳлар берилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг олий судларига, ўлка, область, шаҳар судларига, автоном областлар ва миллий округларнинг судларига маъмурий назорат қонунларини қасддан бузганлик учун жиноий жавобгарликка тортилган шахслар тўғрисидаги ишларни тўғри ва ўз вақтида кўриб чиқишни таъминлаш таклиф қилинди.

Пленум шуни кўрсатиб ўтдики, судлар жиноятчилик билан курашни кучайтириш бўйича белгиланган чораларни амалга ошириб, ҳуқуқ тартибларини қасддан бузувчиларга нисбатан бўшашувчиликка йўл қўймай, ўз фаолиятларида социалистик қонунларга жуда қатъий риоя қилиш талабларига оғишмай амал қилишлари ва жиноятнинг характерини ва ижтимоий хавф даражасини, шунингдек айбланган шахсни тавсифловчи маълумотларни ҳисобга олиб, ҳар бир жиноятчига ўзига яраша жазо бериш тўғрисида қонундаги қоидаларни қўлланишни таъминлашлари лозим.

Бундан ташқари, СССР Олий судининг пленуми СССР Олий суди раисининг ва СССР Бош прокурорининг гражданлик ва жиноий ишларга доир суд қарорлари устидан берган протестларини кўриб чиқди.

Пленум ишида СССР Бош прокурори Р. А. Руденко, СССР Бош прокурорининг биринчи ўринбосари М. П. Маляров, баъзи область, шаҳар судларининг раислари ва халқ судьялари, СССР Олий суди ҳузуридаги илмий маслаҳат кенгашининг аъзолари қатнашдилар.

Халқаро ҳаёт

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

ДЕҲЛИ, 13 сентябрь. (ТАСС). Яқинда Покистон армиясининг бош қўмондони қилиб тайинланган генерал-лейтенант А. М. Яхёхон Ҳиндистон армияси штабининг бошлиғи армия генерали П. Кумарамангалам билан музокаралар олиб бормоқ учун бугун Деҳлига келди.

Икки кун давом этадиган музокаралар вақтида Ҳиндистон—Покистон чегарасидаги кескинликни юмшатиш йўллари муҳокама қилинади.

Ҳиндистон ва Покистоннинг юқори лавозимдаги ҳарбий бошлиқларининг учрашувлари Тошкент декларациясига мувофиқ ўтказилмоқда. Ана шундай биринчи учрашув шу йил январда бўлган эди.

«ЖЕМИНИ-11»НИНГ УЧУВЧИСИ КОСМОСГА ЧИҚДИ

НЬЮ-ЙОРК, 13 сентябрь. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 17 дан 44 минут ўтганда, Американинг «Жемини-11» космик кемаси ер атрофини 15-марта айланиб чиқаётган вақтда кеманинг иккинчи учувчиси Ричард Гордон очиқ космосга чиқди. У тўққиз метрлик арқон билан кемага боғлаб қўйилган бўлиб, қўл реактив двигатели ёрдамида ҳаракат қилади. Шу экспериментнинг программасида Гордоннинг «Жемини-11» ни махсус сим арқон билан «Ажена» ракетасига туташтириши кўзда тутилган.

ИТАЛИЯ. Денгиз бойлиги ва маҳаллий рассомларнинг картиналари. Уларни Римдаги торгина жин кўчаларда тез-тез кўриш мумкин. Йўл ўртасида турли нарсалар билан савдо-сотиқ қилинади.

И. Геник фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

Александр Суворов — бўлажак офицер

Бу воқеа Горький ҳарбий алоқа ўқув юртида бўлиб ўтди. Ўқитувчи савол берди, курсант жавоб қайтарди.

— Фамилиянгиз?

— Суворов.

— Исмингиз?

— Александр.

— Отангизнинг исми?

— Васильевич.

— Ие, сиз фельдмаршал Суворовнинг адашимисиз?

— Худди шундай!

Георгиу-Деж станциясида вагонларни текширувчи бўлиб ишловчи Василий Суворов билан босмахона калькулятори Софья Суворованинг ўғли Александр Суворов ҳарбий ўқув юртига ўқишга киргач, уйига дастлабки курсантлик хатини юбориб, унда юқоридаги воқеани ёзиб юборди. Александр армияда хизмат қилишни кўпдан орзу қиларди. Мактабда яхши ўқиган, спорт билан мунтазам шуғулланган. Энди эса орзусига етиб, ҳарбий билимни қунт билан эгалламоқда.

(ТАСС мухбири).
Воронеж шаҳри.

ФУТБОЛ

ИККИ ЎЙИН—БИР ОЧКО

«Пахтакор» командаси футболчилари навбатдаги ўйинни Одесса шаҳрининг «Черноморец» командаси билан ўтказдилар.

Учрашувнинг биринчи бўлимини ҳар иккала команда спортчилари асабий суратда ўтказдилар. Кўплаб қўполлик ва хатоликларга йўл қўйилди. Танаффусгача ўн минут қолганда меҳмонлар ташаббусни ўз қўлларига олиб, денгизчилар дарвозасига хавфли вазият туғдирадилар. Лекин ҳужумчиларимизнинг қулай вазиятдан туриб бир неча бор тепган тўплари натижасиз тугайди.

Ўйиннинг 43-минутида меҳмонлар дарвозаси томон тепилган тўп бехосдан ҳимоячи Науменконинг қўлига тегиб кетади. Матч судьяси П. Казаков 11 метрлик штраф тўпи белгилайди. Мезбонлар ҳужумчиси Москаленко бу штраф тўпини бекам-кўст амалга оширди.

Учрашувнинг 62-минутида Абдураимов урган жавоб тўпи меҳмонларни мағлубиятдан қутқазиб қолди. Пахтакорчилар баланд руҳ билан ўйнаб, кескин спорт кураши остида ўтган бу матчда «Черноморец» командасидан бир очко юлиб олдилар.

Лекин футбол ишқибозларини севимли командаларининг сафарда икки ўйин ўтказиб, бир очкога эга бўлганликлари жиддий ташвишлантиряпти.

Пахтакорчилар навбатдаги учрашувни ўз майдонларида 22 сентябрда ўтказадилар. Бу гал улар Ростов-Дон шаҳрининг армиячиларини қабул қиладилар.

* * *

Шу куни кучлилар группасида яна бир неча матч ўйналди. Кутаисида маҳаллий «Торпедо» командаси футболчилари Боку шаҳрининг «Нефтяник» командасини қабул қилдилар. Улар биринчи даврада «Нефтяник»ка 7:0 ҳисобида ютқазган эдилар. Лекин бу гал ҳам майдон эгаларининг «бахти» келмади. Учрашув натижасини ўйиннинг 77-минутида Банишевский киритган ягона тўп бокуликлар фойдасига ҳал бўлди.

Қолган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд этилди: «Динамо» (Минск) — «Қайрат» (Олмаота) — 1:0, «Динамо» (Москва) — «Шахтёр» (Донецк) — 1:1, «Зенит» (Ленинград) — ЦСКА — 0:1. Тбилисида маҳаллий «Динамо» ва Одессанинг армиячилар командалари ўртасида бўлиб ўтган матчда ҳисоб очилмади.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

МИЛЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИДА НИМА ГАП?

Телетайп Лондондан кеча яна бир хабар келтирди: миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрларининг конференцияси ҳамон давом этмоқда. Шу йил 6 сентябрь куни очилган конференциянинг бунчалик чўзилиб кетишига сабаб нима?

Маълумки, миллатлар ҳамдўстлиги ташкилотига 23 мамлакат, жумладан Англия ва унинг кўпгина собиқ мустамлакалари ва доминионлари — Ҳиндистон, Покистон, Канада, Австралия, Малайзия, Кения, Уганда, Замбия ва бошқалар киради. Ҳамдўстлик мамлакатларида жами 750 миллион аҳоли яшайди. Ташкилотнинг ҳар йили ўтказиладиган традицион конференцияларида асосан иқтисодий, сиёсий ва молиявий масалалар, шунингдек ҳамдўстлик мамлакатларига тааллуқли баъзи халқаро масалалар ҳам муҳокама қилинади.

Бу гал конференция кун тартибининг биринчи масаласи қилиб Жанубий Родезия масаласи қўйилган. Ҳамдўстлик аъзоси бўлган бир қанча мамлакатлар, айниқса Африка мамлакатлари Англия бош министри Вильсоннинг шу йил январь ойида Лагосда ҳамдўстлик мамлакатларининг фавқулодда конференциясида берган ваъдалари бажарилмаётгани учун бу масалани кун тартибига киритишни талаб қилдилар.

Хўш, Англиянинг собиқ мустамлакасига доир бу масаланинг ҳамдўстлик мамлакатлари бош министрларининг конференциясида муҳокама қилинаётганининг сабаби нима? Гап шундаки, бу мустамлака мамлакат ҳокимиятини ўз қўлига олган ирқчи ҳукумат ўтган йили ноябрь ойида мамлакатни ўзбошимчалик билан «мустақил» деб эълон қилган эди. Лекин ирқчи ҳукуматнинг бу қарорини тўғри деб ҳисоблаш, бу ҳукуматни таниш ҳозирги шароитда Ян Смит бошлиқ оқ ирқчиларга (бу ерда асосан Англиядан келган 220 минг оқ танлилар яшайди) 4 миллион африкаликни ем қилиб қўйишдан бошқа нарса эмас эди. Шунинг учун ҳам мустақил Африка давлатлари Англиядан Жанубий Родезия ҳокимияти тепасидан ирқчиларни ҳайдаш ва ҳукмронликни Родезиянинг ерли африка аҳолисига олиб беришга қаратилган кескин чоралар кўришни талаб қилишяпти.

Ҳамдўстлик мамлакатларининг кўплари, жумладан Замбия Англиянинг бу масаладаги позициясидан тамоман норози. Замбия президенти Кеннет Каунда ҳатто конференцияга келишдан ҳам бош тортди. Танзания эса конференцияга ўз вакилини бутунлай юбормади. Чунки Англия ҳукумати Жанубий Родезияга нисбатан иқтисодий жазо чоралари кўрилади, гўё шу йўл билан «исёнчилар бир неча ҳафта ичидаёқ йўқ бўлади» деб ишонтирганига, 9 ойдан бери Родезиядаги ирқчилар билан музокаралар олиб бораётганига қарамай, бирор натижа кўринмаяпти. Аксинча, ирқчилар Жанубий Родезияда мамлакат бойлигини сўриб олишяпти, чет элдан товарлар келтиришяпти, ўзларининг иқтисодий аҳволини ўнглашяпти.

Бугун конференцияда Англия бош министри Жанубий Родезия ирқчиларига нисбатан, Африка мамлакатлари талаб қилганидек, қатъийроқ чора кўриш у ёқда турсин, ҳатто Жанубий Родезияга нисбатан мажбурий жазо чоралари қўллашни сўраб Бирлашган Миллатлар Ташкилотига мурожаат қилишдан воз кечиш тўғрисидаги ўз позициясини зўр бериб ҳимоя қилмоқда. Лекин мустақил давлатларнинг вакиллари Африкада ирқчилар режими гуллаб-яшнашига ҳомийлик қилаётганларга кескин қарши чиқмоқдалар. Масалан, Уганда президенти Оботе 9 сентябрь куни матбуот вакилларига ўзининг конференцияда сўзлаган нутқи тўғрисида гапириб, бундай деди. «Менинг ҳукуматим Жанубий Родезияга нисбатан «танлаб-танлаб жазо чоралари» кўриш тарафдори. Агар зарурат туғилиб қолса, куч ишлатиш ҳам бундан мустасно қилинмайди. Англия ҳукумати Смитнинг ирқчи режими билан музокараларни тўхтатиб, Жанубий Родезияда «бир киши — бир овоз» деган принцип асосида кўпчиликнинг ҳукмронлигини ўрнатиши керак».

Айрим Африка давлатлари агар Смит режими тугатилмаса миллатлар ҳамдўстлиги ташкилотини тарк этажаклари тўғрисида баёнотлар бермоқдалар. Замбия билан Сьерра-Леоне ҳукумати аллақачон шундай қарор қабул қилди. Миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрлари конференциясида қатнашаётган ташқи ишлар министри Капвепе бошлиқ Замбия делегацияси Англия ҳукуматининг позициясидан норозилик сифатида 13 сентябрь куни конференциядан чиқиб кетди. Шунинг учун ҳам Австралия бош министри Г. Хольт бу галги Лондон конференцияси «миллатлар ҳамдўстлиги тарихидаги ҳал қилувчи» конференциялардан бири бўлади деб бежиз айтган эмас.

Биргина булар эмас. Лондон конференцияси ҳали Американинг Вьетнамдаги агрессиясига Англия ҳукумати томонидан хайрихоҳлик билдирилаётгани ҳам қараб чиқилиши керак. Ахир бу масалада ҳам Англия ҳукумати ҳамдўстлик мамлакатлари томонидан кескин танқид қилинмоқда. Хуллас, ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида, аввало Англия билан ҳамдўстлик ташкилотининг бошқа аъзолари ўртасида нифоқ тобора кучаймоқда. Шунинг учун ҳам ғарб матбуоти, айниқса Лондон матбуоти конференция тўғрисидаги ҳисоботларни дабдаба билан ёзишолмаяпти.

Б. ЮСУПОВ.

БАРНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИДА

ҚОҲИРА, 13 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг янги Бош министри Сидқи Солиман «Алжумҳурия» газетаси мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтган: «Мамлакатнинг барча ресурслари ва куч-ғайратини иқтисодий тараққиёт етти йиллик планини тезроқ бажаришга сафарбар этиш» ҳукуматнинг асосий вазифаси бўлади.

Кеча экономика ва савдо масалалари билан шуғулланувчи министрлар комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Соғлиқни сақлаш соҳасида қилинадиган ишларнинг янги плани ҳам ишлаб чиқилди. Бу план, деб таъкидлади соғлиқни сақлаш министри Ал Муҳандас, халқ эҳтиёжларига мос бўлиб тушади.

ОБ-ХАВО

Бугун республикамизнинг барча районларида ҳаво ўзгариб турса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб туради. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда кечаси 4-9, кундузи 23-28 даража иссиқ бўлади. Қолган территорияларда эса иссиқлик кечаси 7-12, кундузи 27-32 даража ўртасида бўлади.

Тошкентда ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб туради. Ҳарорат кечаси 8-10, кундузи 27-29 даража бўлади.

Тошкент сейсмик станцияси хабар беради

Тошкент сейсмик станция аппаратлари бир неча кечакундуз тинчиб қолган ер ости кучи 14 сентябрь соат 8 дан 12 минут ўтганда 3 балл, соат 8 дан 20 минут ўтганда 2 балл ва соат 12 дан 50 минут ўтганда 5 балл миқдорида ерни тебратганини қайд қилди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

РЕДАКЦИЯ ҚАБУЛХОНАСИ

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси ҳузурида жамоатчилик асосида ишлайдиган қабулхона ташкил этилди. Қабулхонада навбатчилик қилаётган штатсиз ходимлар, мухбирлар, пост бошлиқлари меҳнаткашлар билан барча масалалар юзасидан қуйидаги кунларда учраша оладилар:

Душанба — Ж. Маҳмудов — штатсиз бўлим мудири.

Сешанба — С. Султонов — ўқитувчи — штатсиз мухбир.

Чоршанба — М. Халилов — штатсиз мухбир, шахсий пенсионер.

Пайшанба — М. Султонов — инженер, штатсиз мухбир.

Жума — Э. Эргашев — инженер, штатсиз мухбир.

Қабул вақти кеч соат 6 дан 8 гача.

Адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 3-қават, 90-хона. Телефон № В3-86-79, В3-35-53.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

«ХАВФСИЗЛИК» ЖАРИМАСИ

«ИСТИРОҲАТ ЗОНАСИ»

АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясининг кучайиб бориши муносабати билан кўпчилик америкаликлар ўз қаддиларини ростлаб олиш учун Японияга келиб ҳордик чиқарадилар. Ҳаммага маълумки, Вьетнамда олиб борилаётган уруш учун япон заводларида қурол-яроғлар, турли хил ҳарбий жиҳозлар тайёрланмоқда. Япония оролларида кемалар ва самолётлар ремонт қилинади. Японияда Вьетнам тўқайларида ярадор бўлган янкилар даволанадиган Америка ҳарбий госпиталлари жойлашган. Ниҳоят, Япония Филиппин сингари, генералларнинг фикрича, жазоловчилар томонидан Жанубий Вьетнамдаги машаққатли хизмат азоб-уқубатларини бирозгина унутиш учун «истироҳат зонаси» сифатида фойдаланилмоқда.

Япония «истироҳат зонаси»га айлантирилгандан буён ана шу истироҳатчилар ҳисобига жиноятчилик даражаси яна ҳам кўпайиб кетди. Ахир янки ресторанларда муштлашмай ва ўқ узиб тўполон чиқармай, такси шоферини таламай, хотин-қизларга безориларча ташланмай, автомобилларда пойга чопмай, ниҳоят, каmob товарлар, афюн ва қурол-яроғлар сотиш билан шуғулланмай дам олгандай бўлармиди?!..

(Боши газетанинг 13 ва 14 сентябрь сонларида босилган).

Шу йил 9 август куни кечқурун Америка ҳарбий-денгиз кучларининг Сайгондан қайтган 20 ёшлик матроси Ричард Гаммо Аояма районидаги Токио ресторанларидан бирининг администраторини чавақлаб ташлаган. Администраторнинг «айби» шуки, у ичимлик ва овқатлар учун сўраган пул миқдори бадмаст америкаликка хуш келмаган. Уни дарҳол ушлаб олишган, шундан кейин, албатта Америка ҳарбий полициясига қўлига топширишган. «Гаммо жуда оғир жазо олганда у яна Вьетнамга юбориладида», — деб ёзади Япония газеталари.

«Япон гангстерчи бандалари учун қурол-яроғни асосан Япониядаги Америка базаларининг хизматчилари етказиб бермоқда», — деган хулосага келди Япония бош полиция бошқармаси синчиклаб текшириш ўтказгандан сўнг.

АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари Йокотадаги базасининг капитани (фамилияси айтилмайди) Японияда машҳур «Манубакай» гангстерчи шайкаси вакилига ҳарбий складлардан ўғирланган қуроллар ва ўқ дориларни ўтказаётган бир пайтда қўлга тушди. Полициянинг маълумотига қараганда, капитан 13 та тўппонча ва унга қўшимча 200 комплект ўқ-дорини бир миллион иен пулга сотган.

Бу ерда Япония қонунлари оёқ ости қилингани очиқдан-очиқ кўриниб турибди. Бироқ капитан — америкалик, шундай бўлгандан кейин, бу иш билан Қўшма Штатлар ҳарбий ҳаво кучларининг юристлари «шуғулланиш»лари лозим. Шуниси қизиқки, капитан ҳатто қамалмади ҳам. Бериладиган жазо аниқ, у Вьетнамга жўнатилади.

Катталиги жиҳатидан Японияда иккинчи ҳисобланган Осака шаҳрида ўрнашган «Тэсиговара» шайкаси ўз қурол-яроғ хазинасини «Президент Вильсон» Америка лайнерининг кемасоз инженери Андрэ Хорн ёрдамида бойитиб келган. 1963 йилдан 1966 йил март ойигача Хорн томонидан япон гангстерларига 15 дан ортиқ тўппонча ва 100 комплект ўқдори сотилган.

Яқинда афюн олиб сотувчилар тўдаси фош этилди. Маълум бўлишича, тўданинг асосий жиноятчиси ҳарбий госпиталдаги америкалик сержант экан. Бу тўданинг савдо механизми жуда оддий тузилган. Урушдан ярадор бўлган америкаликлар Японияга жўнатилиш олдидан Вьетнамдан каноп экинии уруғларини олиб кетишади. Сержант эса, уруғларни сотиб олаверган, кейин уч баравар ортиғига японларга пуллайверган.

Жиноятчиларнинг япон шериклари турмага ташландй, аммо сержант эса Вьетнамга юборилди.

Болалар ҳам оталаридан қолишмайди. Шу йилнинг 17 июлида 14 дан 16 ёшгача бўлган уч ўсмир — Татикава базасидаги Америка ҳарбий хизматчиларининг ўғиллари полиция томонидан жиноят устида ушланди. Улар Ногути Аяко исмли аёлнинг буюмларини ўғирлашган. Ўсмирлар томонидан қилинган бу жиноят кечқурун Токионинг гавжум кўчаларидан бирида содир бўлганлиги ҳаммани ҳайратда қолдиради. Улар тезликда яширилиб ҳам олишган, лекин кўп ўтмай Япония полицияси ўғрибаччаларни қўлга олган. Полиция уларни бир оз койингандек бўлиб, оталари қўлига топширган.

Япония «хавфсизлиги»ни таъминлашга даъват этилган Америка ҳарбий хизматчиларининг қилаётган хавфли жиноятларини айтиб тугатиб бўлмайди.

Япония газеталари жиноятнинг олдини олиш юзасидан, Японияда яшовчи америкаликларга нисбатан маҳаллий қонунларни қўлланиш юзасидан, япон ороллари ва бошқа жойларда мавжуд бўлган АҚШ ҳарбий базалари ўрнашган барча территорияларда ягона адлия тартибини амалга ошириш юзасидан жуда кўп таклифлар киритмоқдалар. Лекин таъсирли буржуа газеталари одатдагича, аллақачонлар чириб, сийқаси чиқиб кетган «коллектив хавфсизлик системаси»ни ман этиш зарурлиги тўғрисида лом-мим демай келмоқдалар.

Ҳукмрон доиралар ҳамон кенг халқ оммасининг тенг ҳуқуқли бўлмаган шартномани рад этиш, Японияни термоядро урушларига тортувчи «хавфсизлик шартномаси» қонун-қоидаларини йўқ қилиш ҳақидаги талабларига қулоқ солишдан бош тортмоқдалар.

Е. ПЕТРОВ,
АПН мухбири.
Токио, сентябрь.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (область театрлари артистлари). 9.30 — Чолғу куйлари. 9.45 — «Жаҳон бир ҳафта ичида» (тожик). 10.10 — Болгария маданияти декадаси. Камер куйлар. 10.30 — Совет кинофильмларидан қўшиқлар. 11.10 — Меҳнат унумдорлиги — асосий кўрсаткич. 11.25 — Романслар. 12.15 — Дўстларимиз қўшиқлари. 12.50 — Қардош республикаларда. 13.30 — Чет эл эстрада куйлари. 16.15 — «Ўзбекистон композиторлари асарларида Ленин образи» (музикали эшиттириш). 18.10 — Ёзувчилар Тошкент ҳақида. 18.30 — Концерт (кекса ижрочилар). 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — «Янги турмуш — янги урф-одатлар» (рус.). 20.10 — Янги Тошкент қураётганлар учун (эшиттириш ва концерт, рус.). 20.45 — Райком секретари. 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда. 22.10 — Нодир асарлар (Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов ижро этган қўшиқлар). 22.40 — Болгария маданияти декадаси. «Болгар ёзувчилари қандай асарлар устида ишламоқдалар» (рус.). 23.20 — Қўшиқлар. 00.15 — «Петр I» (спектаклининг охири).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар. 18.30 — Бахтимиз учун курашганлар (ёшлар учун). 19.00 — Болгария маданияти декадаси. Катта химия водийси. 19.10 — Машинасозлар янги марралар сари (КПСС XXIII съезди қарорлари амалда). 19.40 — Болгария халқ республикаси эълон қилинганлигининг 22 йиллигига (адабий эшиттириш). 20.20 — Кинофильм. 20.30 — Концерт (ёш ижрочилар). 21.10 — Эртаги кун программаси.

Рус тилида: 21.15 — Телевизион янгиликлар. 21.30 — Реклама ва эълонлар. 21.35 — Суиқасд (бадиий фильм). 23.15 — Концерт (классик куйлар).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Кит ва мушук (болалар учун). 17.15 — Телефильм. 18.35 — Хизматкор (телефильм). 19.35 — Тошкент янгиликлари.

19.55 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/IX да Ўғирланган умр, 16/IX да Гамлет.

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
«УЗГЛАВЭЛЕКТРОСНАБСБИТ»
РЕСПУБЛИКА БАЗАСИ
билдирадики,
инвентаризация муносабати билан,
ЭЛЕКТРОТЕХНИКА
МАҲСУЛОТЛАРИНИ
1 октябрдан 15 октябргача
БЕРМАЙДИ

Электротехника маҳсулотини кўрсатилган кунгача олиб чиқиш сўралади.

Нарядларнинг яроқлик муддати — ёзилган кундан бошлаб 10 кун.

Фойдаланилмаган нарядлар 30 сентябрда бекор қилинади.

«УЗОБУВЬТОРГ» ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САВДО БАЗАСИГА
старший товаровед, пойафзал склади мудири, пойафзални ҳисобга олувчи ва қабул қилувчи омборчилар, экономист, русча машинистка, экспедитор, юкчи
КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Богдан Хмельницкий кўчаси, 6-уй.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33353. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ 210. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08705.